

**NORME PENTRU ORGANIZAREA SI CONDUCEREA CONTABILITATII
BANCII NATIONALE A ROMANIEI**

Nr. 2 /2005

Având în vedere următoarele prevederi ale Legii nr. 312/ 2004 privind Statutul Băncii Naționale a României:

Art. 37 – (1) Situațiile financiare ale Băncii Naționale a României sunt întocmite conform principiilor și regulilor contabile prevăzute de standardele internaționale de contabilitate, aplicabile băncilor centrale, recunoscute de Banca Centrală Europeană și trebuie să cuprindă: bilanțul, contul de profit și pierdere și notele explicative.

(3) Modelele situațiilor financiare anuale sunt elaborate de Banca Națională a României, cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor Publice.

Art. 40 – (1) Banca Națională a României va emite reglementări proprii de organizare și conducere a contabilității, în conformitate cu legislația în vigoare, cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor Publice.

Art. 48 – (1) Banca Națională a României este împuternicită să emită reglementările necesare pentru a pune în aplicare și a impune respectarea prevederilor legale.

(2) Reglementările Băncii Naționale a României pot fi sub formă de regulamente, ordine, norme și circulare, având caracter obligatoriu pentru persoanele juridice publice și private, precum și pentru persoanele fizice.

Art. 59 Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția dispozițiilor art.36, art.37, art.39, art.40, art.42 - 44 și art.46, care intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2005.

Banca Națională a României adoptă următoarele norme pentru organizarea și conducerea contabilității BNR – elaborate cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor Publice:

CAPITOLUL I - PREVEDERI GENERALE

Cadrul general - Organizarea contabilității

Art. 1. Prezentele Norme contabile se aplică din data de 1 ianuarie 2005 asupra activității BNR și stabilesc principiile și regulile contabile de bază, forma și conținutul situațiilor financiare anuale, având ca scop general încadrarea în prevederile standardelor internaționale de contabilitate aplicabile băncilor centrale, recunoscute de Banca Centrală Europeană.

Art. 2. Operațiunile Băncii Naționale a României sunt supuse prevederilor legale aplicabile în materie în măsura în care Legea 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României și prezentele Norme contabile nu dispun altfel.

Art. 3. Exercițiul financiar reprezintă perioada pentru care trebuie întocmite situațiile financiare anuale și coincide cu anul calendaristic. Durata exercițiului financiar este de 12 luni.

Art. 4. Contabilitatea se ține în limba română și în moneda națională. Contabilitatea operațiunilor efectuate în valută se ține atât în moneda națională cât și în valută.

Art. 5. Răspunderea pentru organizarea și conducerea contabilității, conform legislației naționale, revine administratorului sau înlocuitorului legal al acestuia. În acest scop, persoanele prevăzute anterior trebuie să asigure cadrul organizatoric necesar pentru:

- a) întocmirea documentelor justificative privind operațiunile economice;
- b) organizarea și ținerea corectă și la zi a contabilității;
- c) organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de activ și pasiv, precum și valorificarea rezultatelor acesteia;
- d) respectarea regulilor de întocmire a situațiilor financiare;
- e) păstrarea documentelor justificative, a registrelor și situațiilor financiare și organizarea contabilității de gestiune adaptată la specificul BNR.

Art. 6. Orice operațiune economică efectuată se consemnează într-un document (format electronic sau pe suport hârtie, după caz) care stă la baza înregistrărilor în contabilitate, dobândind astfel calitatea de document justificativ. Documentul justificativ cuprinde de regulă următoarele elemente principale:

- a) denumirea documentului;

- b) denumirea și locația BNR care întocmește documentul;
- c) numărul și data întocmirii acestuia;
- d) conținutul operațiunii economice și, atunci când este necesar, temeiul legal al efectuării acesteia;
- e) datele cantitative și valorice aferente operațiunii efectuate;
- f) numele, prenumele și semnăturile persoanelor care răspund de efectuarea operațiunii economice, de persoanele cu atribuții de control financiar preventiv și de persoanele în drept să aprobe operațiunile respective;
- g) menționarea părților care participă la efectuarea operațiunii economice;
- h) alte elemente menite să asigure consemnarea completă a operațiunilor efectuate.

Art. 7. Păstrarea registrelor și a documentelor justificative se asigură conform următoarelor reguli:

- a) Registrele de contabilitate precum și documentele justificative, care stau la baza înregistrărilor în contabilitate, se păstrează timp de 10 ani în arhiva BNR, cu începere de la data încheierii exercițiului în cursul căruia au fost întocmite, cu excepția statelor de salarii care se păstrează timp de 50 ani.
- b) Registrele de contabilitate precum și documentele justificative se păstrează în arhivă, în forma lor originală, grupate în funcție de natura operațiilor și în ordine cronologică. În caz de pierdere, sustragere sau distrugere a unor documente contabile se vor lua măsuri de reconstituire în termen de 30 de zile de la constatare. Responsabilitatea de reconstituire revine persoanei care are obligația gestionării patrimoniului BNR.

Situațiile financiare anuale: structură, semnare, auditare și publicare

Art. 8. Situațiile financiare anuale ale BNR sunt întocmite conform principiilor și regulilor contabile prevăzute de standardele internaționale de contabilitate, aplicabile băncilor centrale, recunoscute de Banca Centrală Europeană și cuprind bilanțul, contul de profit și pierdere, note explicative. Acestea trebuie să furnizeze informații care să fie relevante pentru nevoile utilizatorilor, de informare și de luare a deciziilor, și credibile, în sensul că:

- a) oferă o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței financiare;
- b) reflectă substanța economică a evenimentelor și tranzacțiilor și nu doar forma juridică, fiind neutre (nepărtinitoare), prudente și complete sub toate aspectele semnificative.

Art. 9. Modelul bilanțului și modelul contului de profit și pierdere pentru scopurile de raportare financiară sunt prezentate în Anexa 1, respectiv Anexa 2.

Art. 10. Bilanțul este documentul contabil de sinteză prin care se prezintă elementele de activ și de pasiv ale BNR la încheierea exercițiului financiar, precum și în celelalte situații prevăzute de lege. Bilanțul cuprinde toate elementele de activ și de pasiv grupate după natură, destinație și lichiditate, respectiv natură, proveniență și exigibilitate.

Art. 11. Contul de profit și pierdere cuprinde: veniturile și cheltuielile exercițiului, grupate după natura lor, precum și rezultatul exercițiului financiar (profit sau pierdere).

Art. 12. Notele explicative conțin informații suplimentare, relevante pentru necesitățile utilizatorilor în ceea ce privește poziția financiară și rezultatele obținute. Notele explicative vor fi prezentate într-o manieră sistematică. Următoarele informații trebuie prezentate cu claritate și repetate pentru buna lor înțelegere ori de câte ori este necesar:

- a) numele entității, respectiv BNR ;
- b) data la care au fost adoptate de către Consiliul de administrație și perioada la care se referă situațiile financiare anuale;
- c) moneda în care sunt întocmite situațiile financiare anuale;
- d) exprimarea ordinului de mărime al datelor incluse în raportare.

Art. 13. Pentru elementele menționate în notele explicative, se va prezenta și suma corespunzătoare anului precedent celui la care se referă situațiile financiare. În situația în care suma corespunzătoare nu este comparabilă, aceasta trebuie ajustată, prezentându-se rezultatul ajustării, modul de efectuare și motivele pentru care aceasta a fost efectuată.

Art. 14. Notele explicative prezintă politicile contabile adoptate de către BNR pentru a determina valorile elementelor din bilanț și contul de rezultate aferente fiecărui exercițiu. În acest sens, se vor menționa următoarele:

- a) politicile contabile specifice adoptate pentru a permite o corectă înțelegere a situațiilor financiare;
- b) modificările politicilor contabile.

Art. 15. Orice element care are o valoare semnificativă este prezentat distinct în cadrul situațiilor financiare anuale, cu excepția informațiilor confidențiale potrivit prevederilor art. 49 din Legea

312/ 2004 privind Statutul Băncii Naționale a României care nu vor fi prezentate în cadrul situațiilor financiare. Elementele cu valori ne semnificative care au aceeași natură sau cu funcții similare vor fi însumate, nefiind necesară prezentarea lor separată.

Art. 16. Valoarea globală a activelor și pasivelor exprimate în valută, convertite în lei, este prezentată în notele explicative.

Art. 17. Pentru fiecare rezervă inclusă la poziția „Capital, fonduri și rezerve” se va descrie natura sa și scopul pentru care a fost constituită.

Art. 18. Dacă în timpul exercițiului financiar o sumă este transferată la sau de la provizioane pentru riscuri de credit, următoarele informații vor fi prezentate în notele explicative în măsura în care nu sunt confidentiale (potrivit prevederilor art. 49 din Legea 312/ 2004 privind Statutul Băncii Naționale a României) :

- a) valoarea provizioanelor la începutul exercițiului financiar;
- b) sumele transferate la sau de la provizioane în timpul exercițiului financiar;
- c) natura, sursa sau destinația oricărui astfel de transferuri;
- d) valoarea provizioanelor la sfârșitul exercițiului financiar.

Art. 19. Pentru orice obligație posibilă pentru care nu s-a constituit provizion, se vor prezenta următoarele informații:

- a) valoarea exactă sau estimată a acelei obligații;
- b) natura juridică a obligației și efectul acesteia;
- c) informații cu privire la garanțiile semnificative depuse de BNR cu privire la acea obligație, dacă astfel de garanții au fost constituite și în caz afirmativ, natura acelei garanții.

Art. 20. Corecțiile asupra valorii creanțelor privind instituțiile de credit vor fi prezentate distinct în notele explicative, în cazul în care acestea sunt semnificative. Corecțiile asupra valorii titlurilor transferabile deținute ca imobilizări financiare și intereselor de participare vor fi prezentate distinct în notele explicative, în cazul în care acestea sunt semnificative.

Art. 21. Atunci când evenimente ulterioare datei bilanțului au o asemenea importanță încât neprezentarea lor ar afecta capacitatea utilizatorilor situațiilor financiare anuale de a face evaluări și de a lua decizii corecte, BNR trebuie să prezinte următoarele informații pentru fiecare categorie

semnificativă de evenimente neajustate, ulterioare datei bilanțului, dacă nu se încalcă confidențialitatea datelor potrivit prevederilor art. 49 din Legea 312/ 2004 privind Statutul Băncii Naționale a României :

- a) natura evenimentului; și
- b) estimarea efectului financiar sau o declarație conform căreia o astfel de estimare nu poate fi efectuată.

Art. 22.În notele explicative se va menționa numărul de salariați ai BNR la sfârșitul exercițiului financiar, structura conducerii, numele persoanelor care sunt membre ale conducerii executive și ale Consiliului de administrație.

Art. 23. Orice altă informație care ajută la furnizarea unei imagini fidele asupra BNR fără a fi confidențială trebuie prezentată în notele explicative.

Art. 24. Situațiile financiare anuale vor fi întocmite până la sfârșitul lunii februarie a exercițiului financiar următor, urmând a fi adoptate de către Consiliul de administrație.

Art. 25. Situațiile financiare anuale ale BNR sunt supuse auditării de către auditori financiari, persoane juridice autorizate de Camera Auditorilor Financiari din România, selectați de către Consiliul de administrație, pe bază de licitație.

Art. 26. Situațiile financiare anuale auditate ale BNR, după adoptarea lor de către Consiliul de administrație, se publică în Monitorul Oficial al României, împreună cu raportul auditorului financiar. În cazul în care situațiile financiare anuale nu se publică integral, se va preciza că este vorba de o versiune prescurtată a situațiilor asupra cărora auditorul și-a formulat opinia de audit.

Art. 27. De fiecare dată când situațiile financiare anuale sunt publicate integral, ele trebuie să fie reproduse în forma și conținutul pe baza cărora auditorul și-a formulat opinia de audit. Acestea vor fi însoțite de textul integral al raportului auditorilor. Dacă auditorul a avut anumite obiecții sau a refuzat să întocmească un raport asupra situațiilor financiare anuale, acest fapt trebuie prezentat împreună cu motivele respective.

Principii contabile

Art. 28.*Contabilitatea de angajamente:* veniturile și cheltuielile vor fi recunoscute în perioada contabilă în care apar și nu în perioada în care sunt efectiv încasate sau plătite.

Art. 29.*Continuitatea activității:* situațiile financiare sunt elaborate pe baza ipotezei de continuitate a activității în viitorul previzibil, presupunându-se că BNR nu are intenția de a lichida sau de a reduce în mod semnificativ activitatea.

Art. 30.*Prudența:* evaluarea activelor și pasivelor, precum și recunoasterea venitului trebuie realizate în mod prudent. Câștigurile nerealizate nu sunt recunoscute ca venit în contul de profit și pierdere, ci sunt transferate direct într-un cont de reevaluare. Totuși, cerințele prudențiale nu permit crearea de rezerve ascunse sau erori deliberate în cadrul bilanțului și contului de profit și pierdere. Estimările necesare în condiții de incertitudine sunt realizate astfel încât activele și veniturile să nu fie supraevaluate, iar datoriile și cheltuielile să nu fie subevaluate. Exercițarea prudenței nu permite nici subevaluarea deliberată a activelor sau veniturilor, dar nici supraevaluarea deliberată a datoriilor sau cheltuielilor.

Art. 31.*Pragul de semnificație:* devierile de la regulile contabile, inclusiv cele ce afectează calculul contului de profit și pierdere al BNR, vor fi permise doar dacă acestea pot fi considerate în mod rezonabil ca fiind imateriale pentru contextul de ansamblu și pentru prezentarea conturilor financiare ale BNR. Efectul unui eveniment sau al unei tranzacții este semnificativ/ material dacă omiterea sa sau reprezentarea sa eronată în cadrul situațiilor financiare influențează raționamentul utilizatorilor ce consultă situațiile financiare.

Art. 32.*Reprezentarea fidelă:* pentru a fi credibilă, informația trebuie să prezinte cu fidelitate tranzacțiile și alte evenimente pe care aceasta fie și-a propus să le prezinte, fie ceea ce ar putea fi de așteptat, în mod rezonabil, să prezinte.

Art. 33.*Transparența și prevalența economicului asupra juridicului:* metodele contabile și raportarea financiară trebuie să reflecte realitatea economică, să fie transparente și să respecte caracteristicile calitative de inteligibilitate, relevanță, credibilitate și comparabilitate. Tranzacțiile vor fi înregistrate și prezentate în concordanță cu substanța și realitatea lor economică și nu doar cu forma juridică.

Art. 34.*Neutralitatea:* informațiile cuprinse în situațiile financiare trebuie să fie neutre, adică lipsite de influențe și fără scopul de a realiza un rezultat sau un obiectiv predeterminat.

Art. 35. Comparabilitatea: criteriile pentru evaluarea posturilor bilanțiere și recunoașterea rezultatului trebuie să fie aplicate în mod consistent în sensul asigurării caracterului comun și continuu al abordării pentru a asigura comparabilitatea datelor din situațiile financiare. Modificările politicii contabile sunt permise doar dacă sunt cerute de lege, de un standard contabil sau au ca rezultat informații mai relevante sau mai credibile referitoare la operațiunile BNR. Este foarte importantă menționarea în notele explicative a oricăror modificări ale politicilor contabile, pentru ca utilizatorii să poată aprecia efectul modificării asupra rezultatelor raportate ale perioadei și tendința reală a rezultatelor activității BNR.

Art. 36. Independența exercițiilor: se vor lua în considerare toate veniturile și cheltuielile corespunzătoare exercițiului financiar pentru care se face raportarea, fără a se ține seama de data încasării sumelor sau a efectuării plăților.

Art. 37. Intangibilitatea bilanțului de deschidere: bilanțul de deschidere al unui exercițiu trebuie să corespundă cu bilanțul de închidere al exercițiului precedent, cu excepția corecțiilor impuse de legislația în vigoare.

Art. 38. Necompensarea elementelor de activ cu cele de pasiv, respectiv a veniturilor cu cheltuielile: valorile elementelor de activ nu pot fi compensate cu valorile elementelor de pasiv, respectiv veniturile cu cheltuielile, cu excepția compensărilor permise de legislația în vigoare.

Art. 39. Evenimentele ulterioare datei bilanțului: activele și pasivele trebuie să fie ajustate pentru evenimentele ce au loc între data bilanțului anual și data la care situațiile financiare sunt adoptate de Consiliul de administrație, dacă aceste evenimente afectează situația activelor și pasivelor la data bilanțului. În cazul în care evenimentele ulterioare datei bilanțului nu afectează situația activelor și pasivelor la data bilanțului, dar sunt importante deoarece omiterea lor din prezentare ar afecta capacitatea utilizatorilor situațiilor financiare de a efectua evaluări corecte și de a lua decizii, activele și pasivele aferente nu vor fi ajustate, realizându-se doar o descriere a evenimentelor.

Art. 40. Abateri de la principiile contabile: abaterile de la aceste principii generale vor fi permise numai în cazuri excepționale. În notele explicative se vor prezenta abaterile, motivele acestora și o evaluare a efectului abaterilor asupra datoriilor, poziției financiare și rezultatului financiar.

Alte aspecte

Art. 41. *Utilizarea estimărilor:* întocmirea situațiilor financiare impune uneori efectuarea unor estimări și presupuneri care influențează valorile raportate ale activului și pasivului, prezentarea activelor și datoriilor potențiale la data întocmirii situațiilor financiare, precum și a veniturilor și cheltuielilor din timpul perioadei de raportare. Aceste estimări sunt independente de rezultatele care vor fi înregistrate.

Art. 42. *Date comparative:* pentru toate informațiile numerice din cadrul situațiilor financiare trebuie prezentate informații comparative în ceea ce privește perioada precedentă. Atunci când prezentarea sau clasificarea elementelor din situațiile financiare se modifică, sumele comparative trebuie reclasificate, cu excepția cazului în care acest fapt nu este posibil, pentru a asigura comparabilitatea cu perioada curentă, iar natura, valoarea și motivul oricărei reclasificări trebuie prezentate. În situația în care reclasificarea sumelor comparative nu este posibilă, trebuie prezentat motivul nereclasificării și natura modificărilor care ar fi trebuit efectuate dacă valorile ar fi fost reclasificate.

Art. 43. *Gradul de precizie:* valorile sunt înregistrate în contabilitate cu o precizie de două zecimale pentru intrările denominate în valută (cu excepția JPY pentru care intrările se înregistrează cu zero zecimale) și trei zecimale pentru intrările de aur. Costul mediu pentru poziția valutară se determină prin raportarea echivalentului în lei la deținerea de valută, iar precizia este de maxim 10 zecimale. Aceeași metodă se aplică și pentru instrumentele financiare denominate în valută.

Art. 44. *Bilanțul de deschidere la data de 1 ianuarie 2005:* toate activele și pasivele la închiderea activității la 31 decembrie 2004 se regăsesc în bilanțul de deschidere la data de 1 ianuarie 2005. Câștigurile nerealizate, apărute înainte de 31 decembrie 2004, vor fi evidențiate separat de câștigurile nerealizate apărute după 1 ianuarie 2005. Prețurile de piață și cursurile de reevaluare aplicate de către BNR în bilanțul de închidere la 31 decembrie 2004 reprezintă noul cost mediu la data de 1 ianuarie 2005.

Art. 45. – (1) Inventarierea: inventarierea se efectuează în conformitate cu prevederile legislative aplicabile și are ca scop principal stabilirea situației reale a tuturor elementelor de activ și de pasiv ale BNR, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, aparținând altor persoane juridice sau fizice, în vederea întocmirii situațiilor financiare anuale care trebuie să ofere o

imagine fidelă a poziției financiare și a rezultatului financiar, pentru respectivul exercițiu financiar.

(2) BNR efectuează inventarierea generală a elementelor de activ și de pasiv cel puțin o dată pe an, de regulă la sfârșitul anului precum și în următoarele situații:

- a) cererea organelor de control, cu prilejul efectuării controlului, sau a altor organe prevăzute de lege;
- b) ori de câte ori sunt indicii că există lipsuri sau plusuri în gestiune care nu pot fi stabilite cert decât prin inventariere;
- c) ori de câte ori intervine o predare-primire de gestiune;
- d) cu prilejul reorganizării gestiunilor;
- e) ca urmare a calamitatilor naturale sau a unor cazuri de forta majora sau în alte cazuri prevuzute de lege.

(3) În cazul în care, în situațiile enumerate mai sus, sunt inventariate toate elementele de activ dintr-o gestiune, aceasta poate ține loc de inventariere anuală, cu aprobarea administratorului sau a înlocuitorului legal al acestuia.

(4) Evaluarea elementelor de activ, cu ocazia inventarierii se face la valoarea actuală a fiecărui element, denumită și valoare de inventar, stabilită în funcție de utilitatea bunului, starea acestuia și prețul pieței.

(5) La închiderea exercițiului, elementele de activ și de pasiv se evaluează și se reflectă în bilanț la valoarea contabilă pusă de acord cu rezultatele inventarierii. În acest scop valoarea contabilă se compară cu valoarea stabilită pe baza inventarierii iar diferențele se reflectă în contabilitate potrivit reglementărilor contabile aplicabile.

(6) Evaluarea la inventariere a imobilizărilor necorporale se efectuează la cost, mai puțin amortizarea acumulată. Imobilizările necorporale constatate ca fiind depreciate se vor evalua la valoarea actuală a fiecăreia în funcție de utilitatea sa și prețul pieței. În cazul imobilizărilor necorporale, corectarea valorii contabile a acestora și aducerea lor la nivelul valorii de inventar înscrise în listele de inventariere se efectuează, în funcție de tipul de depreciere existentă, fie prin înregistrarea unei amortizări suplimentare, în cazul în care se constată o depreciere ireversibilă, fie prin constituirea sau suplimentarea unor provizioane pentru depreciere în cazul în care se constată o depreciere reversibilă a acestora.

(7) Valorile materiale se evaluează la valoarea lor actuală, numită și valoare de inventar, care se va înscrie în coloana corespunzătoare din lista de inventariere. La stabilirea valorii de inventar se va aplica principiul prudenței, potrivit căruia se va ține seama de toate ajustările de valoare datorate depreciierilor. În cazul în care se constată că valoarea de inventar, stabilită în funcție de utilitatea bunului și prețul pieței, este mai mare decât valoarea cu care acesta este evidențiat în

contabilitate, în listele de inventariere se vor înscrie valorile din contabilitate. În cazul în care valoarea de inventar este mai mică decât valoarea din contabilitate, în listele de inventariere se înscrie valoarea de inventar (valoarea actuală determinată în funcție de utilitatea bunului și prețul pieței).

(8) În cazul constatării unor deprecieri reversibile trebuie constituite provizioane pentru deprecieri, astfel încât să se reflecte situația reală existentă. În cazul constatării unei deprecieri ireversibile la imobilizările corporale, se va proceda la înregistrarea unei deprecieri (amortizări) suplimentare în vederea punerii de acord a valorii contabile nete cu valoarea stabilită cu ocazia inventarierii.

(9) Provizioanele pentru deprecieri sau amortizarea suplimentară se înregistrează în contabilitate indiferent de rezultatul exercițiului curent.

(10) Evaluarea activelor se va efectua cu respectarea principiului permanenței metodelor, potrivit căruia metodele și regulile de evaluare trebuie menținute, asigurând comparabilitatea în timp.

(11) Evaluarea creanțelor și a datoriilor se face la valoarea lor probabilă de încasare sau de plată. Diferențele constatate în minus între valoarea de inventar stabilită la inventariere și valoarea contabilă netă a creanțelor se înregistrează în contabilitate pe seama provizioanelor pentru deprecierea creanțelor.

(12) În cazul constatării unor datorii cu exigibilitate sau valoare incertă se constituie provizioane pentru riscuri și cheltuieli, potrivit reglementărilor contabile aplicabile.

(13) Scăderea din evidență a creanțelor și datoriilor a căror termene de încasare sau de plată sunt prescrise, se efectuează numai după ce au fost întreprinse toate procedurile judiciare potrivit legii, pentru decontarea acestora.

(14) Rezultatele inventarierii trebuie înregistrate atât în evidența tehnico-operativă, cât și în contabilitate, în termen de cel mult 3 zile de la data aprobării procesului-verbal de inventariere, de către administratorul patrimoniului sau înlocuitorul legal al acestuia. Pe baza registrului-inventar și a bilanței de verificare se întocmește bilanțul care face parte din situațiile financiare, ale căror posturi, trebuie să corespundă cu datele înregistrate în contabilitate, puse de acord cu situația reală a elementelor de activ și de pasiv stabilite pe baza inventarului

*

*

*

CAPITOL II – NORME PRIVIND CONTABILITATEA BNR

Poziția valutară

Art. 46. Poziția valutară reprezintă soldul net într-o anumită valută, respectiv diferență dintre total creanțe (activul bilanțului și conturi în afara bilanțului de natura activelor) și total angajamente (pasivul bilanțului și conturi în afara bilanțului de natura pasivelor) în valuta respectivă. Aurul la standard internațional (deținut în depozite externe și Tezaurul central) este considerat ca și valută pentru care se determină poziția aurului (lungă și scurtă). Pentru toate pozițiile valutare, inclusiv aur, se determină costul mediu.

Art. 47. Elemente bilanțiere care nu sunt incluse în poziția valutară și la determinarea costului mediu: instrumentele de capital denumite în valută nu fac parte din poziția valutară totală, ci fac parte dintr-o deținere separată de valută. Se mai exclud din poziția valutară și de la determinarea costului mediu sumele denumite în valută înregistrate în conturile Creanțe atașate -dobânzi de încasat, Datorii atașate - dobânzi de plătit, Casa în valută, Valută în tranzit, Furnizori, Debitori, Operațiuni în curs de clarificare, Cheltuieli în avans etc. Poziția aurului nu este afectată de deținerile de aur și argint la alte standarde.

Art. 48. Poziția valutară lungă este determinată de relația:

$$\Delta_L = \text{Creanțe într-o anumită valută} - \text{Angajamente în aceeași valută, unde } \Delta_L > 0$$

Art. 49. Poziția valutară scurtă este determinată de relația:

$$\Delta_S = \text{Creanțe într-o anumită valută} - \text{Angajamente în aceeași valută, unde } \Delta_S < 0$$

Art. 50. Poziția valutară totală reprezintă, pe structuri de valute, totalul pozițiilor individuale (ex. USD, EUR, etc).

Art. 51. Deținere valutară reprezintă poziția lungă sau scurtă pentru o anumită valută.

Art. 52. Costul mediu al poziției valutare este un curs mediu de schimb exprimat sub forma cotației indirecte (lei /1 unitate valutară).

Art. 53. În cursul lunii, echivalentul în lei al poziției valutare lungi sau scurte este exprimat la costul mediu al valutei pentru deținerea valutară respectivă.

Art. 54. La sfârșitul fiecărei zile, se compară intrările de valută și aur cu ieșirile de valută și aur, rezultând un flux net: intrări nete, ieșiri nete sau flux zero.

Art. 55. În contextul poziției valutare, achizițiile reprezintă intrări de active și ieșiri (diminuări) de pasive, iar vânzările reprezintă ieșiri de active și intrări (creșteri) de pasive.

Art. 56. Metoda de determinare a costului mediu pentru poziția valutară lungă:

- (1) În cursul zilei achizițiile depășesc vânzările rezultând achiziții nete de valută și aur:
- a) achizițiile nete de valută și aur din cursul zilei, exprimate la costul mediu al achizițiilor din ziua respectivă pentru fiecare valută/ aur, vor fi adăugate la deținerea din ziua anterioară pentru a obține un nou cost mediu pentru valută/ aur;
  - b) vânzările de valută și aur din cursul zilei exprimate la preț mediu al vânzărilor din ziua respectivă pentru fiecare valută/aur sunt considerate a fi efectuate din achizițiile zilei exprimate la costul mediu al intrărilor din ziua respectivă;
  - c) câștigul/ pierderea realizată din vânzările totale ale zilei se determină prin înmulțirea vânzărilor totale ale zilei cu diferența între prețul mediu al vânzărilor din ziua respectivă și costul mediu al cumpărărilor din ziua respectivă.
- (2) În cursul zilei vânzările depășesc achizițiile rezultând vânzări nete de valută și aur:
- a) achizițiile de valută și aur din cursul zilei sunt exprimate la costul mediu al achizițiilor din ziua respectivă pentru fiecare valută/ aur;
  - b) costul mediu al poziției valutare pentru ziua curentă este identic cu cel al zilei anterioare;
  - c) câștigul/pierderea realizată din vânzările totale ale zilei se determină prin însumarea următoarelor:
    - c1) câștigul/pierderea din vânzările acoperite de achizițiile zilei curente: determinate ca rezultat al înmulțirii achizițiilor totale ale zilei cu diferența între prețul mediu al vânzărilor din ziua respectivă și costul mediu al cumpărărilor din ziua respectivă;
    - c2) câștigul/pierderea din vânzările acoperite de deținerile zilei anterioare: rezultatul înmulțirii vânzărilor nete ale zilei cu diferența dintre prețul mediu al vânzărilor din ziua respectivă și costul mediu al poziției din ziua precedentă.

Art. 57. Metoda de determinare a costului mediu pentru poziția valutară scurtă: pentru determinarea costului mediu al poziției valutare scurte se aplică tratamentul invers celui descris la poziția valutară lungă (pct.A), după cum urmează:

- (1) În cursul zilei vânzările depășesc achizițiile rezultând vânzări nete de valută și aur:

- a) vânzările nete de valută și aur din cursul zilei, exprimate la prețul mediu al vânzărilor din ziua respectivă pentru fiecare valută/ aur, vor fi adăugate la deținerea din ziua anterioară pentru a obține un nou preț mediu pentru valută/ aur;
  - b) achizițiile de valută și aur din cursul zilei exprimate la costul mediu al achizițiilor din ziua respectivă pentru fiecare valută/aur sunt comparate cu vânzările zilei exprimate la prețul mediu al vânzărilor din ziua respectivă;
  - c) câștigul/pierderea realizată din achizițiile totale ale zilei se determină prin înmulțirea achizițiilor totale ale zilei cu diferența între costul mediu al achizițiilor din ziua respectivă și prețul mediu al vânzărilor din ziua respectivă.
- (2) In cursul zilei achizițiile depășesc vânzările rezultând achiziții nete de valută și aur:**
- a) vânzările de valută și aur din cursul zilei sunt exprimate la prețul mediu al vânzărilor din ziua respectivă pentru fiecare valută/ aur;
  - b) costul mediu al poziției valutare pentru ziua curentă este identic cu cel al zilei anterioare;
  - c) câștigul/pierderea realizată din achizițiile totale ale zilei se determină prin însumarea următoarelor:
    - c1) câștigul/pierderea din achizițiile acoperite de vânzările zilei curente: rezultatul înmulțirii vânzărilor totale ale zilei cu diferența între costul mediu al achizițiilor din ziua respectivă și prețul mediu al vânzărilor din ziua respectivă;*
    - c2) câștigul/pierderea din achizițiile acoperite de deținerile zilei anterioare: rezultatul înmulțirii achizițiilor nete ale zilei cu diferența dintre prețul mediu al achizițiilor din ziua respectivă și costul mediu al poziției din ziua precedentă.*

Art. 58. Toate câștigurile/pierderile determinate conform metodelor A și B (după caz) sunt recunoscute în contul de profit și pierdere la data decontării tranzacțiilor în contrapartidă cu un cont de regularizare. Lunar, contul de regularizare se închide prin contul special de reevaluare, asigurând reflectarea corectă a diferențelor din reevaluare față de costul mediu al valutei respective.

Art. 59. Tranzacțiile valutare care implică modificarea deținerii valutare sunt:

- 1) schimburile valutare care reprezintă operațiunile de schimb de valută contra altei valute sau schimb de valută contra monedei naționale. Pentru operațiunile de schimb de valută contra altei valute, valuta vândută (valuta conducătoare) este transformată în lei la cursul de schimb BNR de la data decontării, iar valuta cumpărată este transformată în lei la

cursul de schimb al tranzacției. Operațiunile de schimb valută contra lei sau lei contra valută se înregistrează la cursul de tranzacție.

- 2) încasările și plățile efective de valută (creanțe și datorii atașate încasate și plătite) care vor fi transformate în lei la cursul comunicat de BNR valabil la data decontării.
- 3) în cazul titlurilor, deținerea valutară este modificată de următoarele: efectul prețului de piață și efectul ratei dobânzii la vânzare, diferența dintre cuponul încasat la vânzare și cuponul plătit la cumpărare aferent valorii nominale vândute, diferența dintre cuponul încasat la scadență și valoarea netă a cuponului plătit la achiziția titlului, prima/discountul amortizat la data maturității titlului, precum și pierderea nerealizată din reevaluarea la prețul pieței la sfârșitul exercițiului financiar.

Art. 60. Tranzacțiile valutare care nu implică nici o modificare a deținerii de valută vor fi transformate în lei, pe baza cursului de schimb BNR de la data decontării, și nu vor afecta costul mediu al respectivei dețineri.

Art. 61. La sfârșitul lunii, echivalentul în lei al poziției valutare lungi sau scurte este exprimat prin aplicarea cursului de reevaluare la fiecare deținere valutară în parte.

Art. 62. Lunar, sumele de încasat/ plătit aferente deținerilor valutare se calculează și înregistrează în conturi conform principiilor contabilității de angajamente. Aceste sume nu sunt incluse în poziția valutară, sunt exprimate în lei la cursul de reevaluare și nu afectează calculul costului mediu al deținerii respective.

Reguli contabile privind activele

Art. 63. Activul financiar sau de altă natură este recunoscut în bilanț dacă:

- > este probabil ca un beneficiu economic viitor asociat cu activul respectiv va intra în patrimoniul BNR;
- > toate riscurile și avantajele asociate cu activul respectiv au fost transferate efectiv la BNR; și
- > costul sau valoarea activului pentru BNR poate fi măsurat(ă) în mod credibil.

Art. 64. Recunoașterea este procesul încorporării în bilanț a elementelor ce îndeplinesc criteriile de recunoaștere stabilite mai sus. Acest proces implică descrierea în cuvinte a respectivului element, asocierea valorii și includerea sumei în bilanț.

Art. 65. – (1) *Aur, argint și creanțele aferente:* respectând regulile generale privind lichiditatea și riscul specific activelor externe, BNR stabilește și menține în cadrul rezervelor internaționale, în condiții încât să poată determina periodic mărimea lor exactă, rezerve de aur și argint deținute în tezaur în țară sau depozite și alte instrumente denominate în aur, în străinătate. Deținerile fizice de aur și argint sunt certificate/evaluate pentru puritate și calitate la standarde internaționale.

(2) Deținerile de aur, argint și alte metale prețioase aflate în Tezaurul central sunt sub formă de lingouri și monede certificate la standarde internaționale. În Tezaurul SMB există deținerile de aur și argint la alte standarde, precum și alte metale și pietre prețioase. Acestea nu afectează poziția aurului.

(3) Achizițiile (intrările) nete de aur din cursul zilei sunt exprimate la costul mediu al cumpărărilor din ziua respectivă. Acestea (intrările nete) vor fi adăugate la deținerea din ziua anterioară pentru a obține un nou cost mediu pentru aur.

(4) În cazul vânzărilor (ieșirilor) nete, calculul pierderii/câștigului realizat se va baza pe costul mediu al deținerii respective de aur din ziua anterioară, astfel încât costul mediu al aurului rămâne neschimbat.

(5) Diferențele de preț mediu între fluxurile intrate și cele ieșite în cursul zilei vor avea ca rezultat înregistrarea de pierderi și câștiguri realizate. Acestea se vor înregistra în conturile de cheltuieli/venituri corespunzătoare.

(6) Pentru o datorie denominată în aur se va aplica tratamentul invers față de abordarea menționată anterior. Astfel, costul mediu al poziției scurte va fi influențat de vânzările nete în timp ce achizițiile nete vor diminua poziția la costul mediu existent pentru aur.

(7) Depozitele în aur plasate la bănci externe sunt purtătoare de dobânzi denominate în USD/aur. Lunar, dobânzile de încasat aferente deținerilor de aur se calculează și înregistrează în conturi conform principiilor contabilității de angajamente, ulterior procesului de reversare a celor calculate în luna precedentă. Aceste sume nu sunt incluse în poziția aurului, sunt exprimate în lei la cursul de reevaluare și nu afectează calculul costului mediu al deținerii respective.

(8) *Tranzacții garantate cu aur:* Tranzacțiile garantate cu aur vor fi tratate similar contractelor repo descrise la art. 67. Fluxurile de aur pentru aceste tranzacții garantate nu vor fi înregistrate în situațiile financiare, iar diferența între prețul la vedere și cel la termen va fi tratată conform principiilor contabilității de angajamente.

Art. 66. – (1) *Depozite și plasamente denominate în valută pot fi* la vedere și se constituie pe o durată inițială de cel mult o zi lucrătoare, sau la termen, pe o durată mai mare de o zi lucrătoare.

(2) La depozitele plasate la termen, dobânzile de încasat (calculate și neajunse la scadență) aferente exercițiului în curs, se calculează de la data punerii la dispoziție a fondurilor și se

înregistrează în contabilitate, lunar sau la scadența operațiunilor, dacă fondurile aferente au termen de restituire în cursul lunii.

(3) Plasamentele în valută funcționează similar depozitelor în valută iar la sfârșitul lunii, valoarea acestora se reevaluează la prețul pieței.

(4) Lunar, sumele de încasat aferente depozitelor și plasamentelor se calculează și înregistrează în conturi conform principiilor contabilității de angajamente, ulterior procesului de reversare a celor calculate în luna precedentă. Aceste sume nu sunt incluse în poziția valutară. Ele sunt exprimate în lei la cursul de reevaluare și nu afectează calculul costului mediu al deținerii respective.

Art. 67. – (1) Titluri de stat denumite în valută sunt instrumente cu discount/ cupon.

(2) Instrumentele cu discount pot fi:

- a) emise de guvernul federal american pe o perioadă de 1 lună, 3 luni, 6 luni sau un an. La scadență deținătorii primesc valoarea nominală iar în timpul vieții tranzacționarea pe piața secundară a acestor instrumente se face la valoarea nominală minus un discount (rata discountului se negociază);
- b) emise de agențiile americane pe o perioadă de cel mult un an de zile. La scadență deținătorii primesc valoarea nominală. La cumpărare se folosește valoarea nominală minus un discount (rata discountului se negociază);
- c) emise de guverne europene, agenții guvernamentale, cele sponsorizate de guvernele țărilor membre ale Uniunii Europene și instituții supranaționale, în general pe termen scurt (pe baza unor calendare (scadențare) de emisiune stabilite de fiecare țară în parte) și cu maturități care pot să ajungă până la 12 luni.

(3) Instrumentele cu cupon pot fi:

- a) emise de guvernul federal american pe o perioadă de la 2 la 10 ani, care plătesc deținătorilor cupon semestrial. Tranzacționarea pe piața secundară se face pe baza prețului la 100 USD valoare nominală. Pe lângă această valoare, cumpărătorul plătește vânzătorului și cuponul acumulat de la data ultimei plăți de cupon până la data tranzacției, cupon acumulat care recompensează vânzătorul pentru perioada pe care acesta a deținut titlul. Cupoanele se plătesc din 6 în 6 luni iar la scadența finală se plătește valoarea nominală plus ultimul cupon;
- b) emise de guvernul federal american pe perioade cuprinse până la 30 de ani (bondurile cu cupon zero (STRIP). La scadență, deținătorii de bonduri cu cupon zero primesc valoarea nominală. Tranzacționarea pe piața secundară se face la valoarea nominală minus un discount. Nu se efectuează plăți intermediare de către emitent. Pe timpul vieții titlului, acesta se negociază pe piața secundară în funcție de randamentul până la scadență. Aceste

instrumente au caracteristici comune atât titlurilor cu discount (prețul de tranzacție este valoarea nominală minus un discount), cât și celor cu cupon (negocierea prețului se face pe baza randamentului până la scadență). La calcularea prețului se socotește anul de 365 de zile;

- c) emise de agențiile federale americane, funcționează similar cu cele emise de guvernul federal cu diferența că pentru calcularea numărului de zile se socotește anul de 360 de zile și luna de 30 de zile;
- d) emise de guverne europene, agenții guvernamentale, cele sponsorizate de guvernele țărilor membre ale Uniunii Europene și instituții supranaționale în general pe termen mediu și lung, cu scadențe peste 2 ani.

(4) Cuponul plătit la achiziția de titluri și cuponul încasat la vânzarea de titluri se înregistrează în conturi distincte la valoarea de achiziție/plată. Diferența dintre cuponul încasat la vânzare și cuponul plătit la cumpărare aferent valorii nominale a vânzării afectează poziția valutară.

(5) Prima/ discountul rezultat(ă) la achizițiile de titluri vor fi amortizate pe durata rămasă de viață a titlului utilizând metoda lineară. Excepție sunt titlurile cu discount care, la momentul achiziției, au o perioadă rămasă până la scadență mai mare de un an: acestea vor fi contabilizate prin metoda ratei interne de rentabilitate (RIR).

(6) Amortizarea primei și discountului se calculează zilnic, iar valoarea netă afectează la sfârșitul lunii contul de venituri /cheltuieli din operațiuni cu titluri, după caz.

(7) *Costul mediu* al deținerii de titluri în valută se obține prin raportarea valorii de tranzacție a deținerii totale la valoarea nominală a deținerii și se calculează pe fiecare ISIN/CUSIP.

(8) *Costul mediu net* al deținerii de titluri în valută se obține prin raportarea deținerii la cost mediu ajustată cu amortizarea cumulată a primei/discountului, la valoarea nominală pentru fiecare ISIN/CUSIP.

(9) În scopul determinării costului mediu de cumpărare al titlului, fie (i) toate achizițiile din cursul zilei evaluate la costul aferent sunt adăugate la deținerile zilei anterioare pentru a produce un nou pret mediu ponderat înainte de a lua în calcul vanzarile din aceeași zi; fie (ii) cumpararile și vanzarile individuale de titluri sunt luate în calcul în ordinea în care au apărut în cursul zilei, pentru a determina pretul mediu revazut. Achizițiile de titluri din cursul zilei, vor fi adăugate la deținerea din ziua anterioară pentru a obține un nou cost mediu pentru fiecare ISIN/CUSIP. Pentru a evidenția câștigul/pierderea, prețul de vânzare pentru tranzacțiile efectuate în cursul zilei se va compara cu costul mediu obținut anterior (după metoda de mai sus), iar în cazul în care în cursul zilei au avut loc doar vânzări, acestea se vor raporta la costul mediu al zilei anterioare.

(10) Tranzacțiile cu titluri vor fi înregistrate la prețul de tranzacție și contabilizate la valoarea de tranzacție plus/minus valoarea cuponului vândut/cumpărat.

(11) Poziția valutară este modificată de următoarele: efectul prețului de piață și efectul ratei dobânzii la vânzare, diferența dintre cuponul încasat la vânzare și cuponul plătit la cumpărare aferent valorii nominale vândute, diferența dintre cuponul încasat la scadență și valoarea netă a cuponului plătit la achiziția titlului, prima/ discountul amortizat la data maturității titlului, precum și pierderea nerealizată din reevaluarea la prețul pieței la sfârșitul exercițiului financiar.

(12) Lunar, creanțele de încasat aferente titlurilor de stat în valută se calculează și înregistrează în conturi conform principiilor contabilității de angajamente, ulterior procesului de reversare a celor calculate în luna precedentă. Aceste sume nu sunt incluse în poziția valutară. Ele sunt exprimate în lei la cursul de reevaluare și nu afectează calculul costului mediu al deținerii respective.

Art. 68. – (1) *Contracte repo si reverse repo* Cumpărarea reversibilă aferentă contractului repo se înregistrează ca împrumut primit, garantat în partea de pasiv din bilanț, în timp ce activul acordat ca garanție rămâne înregistrat în partea de activ a bilanțului. Titlurile vândute de BNR pentru care există obligația de răscumpărare vor fi tratate ca și cum activele respective fac parte în continuare din portofoliul BNR.

(2) Vânzarea reversibilă realizată de BNR în cadrul contractului reverse repo se înregistrează în partea de activ din bilanț ca un credit acordat pe bază de garanții, la valoarea creditului. Titlurile achiziționate în cadrul contractului reverse repo nu vor fi evidențiate în bilanț.

(3) Tranzacțiile reversibile în cadrul contractului repo și reverse repo care implică titluri denominate în valută nu vor avea efect asupra costului mediu al poziției valutare.

(4) Prețul de răscumpărare al titlurilor tranzacționate în cadrul contractelor repo/ reverse repo se compune din prețul de vânzare și dobânda datorată la scadență aferentă valorii respectivelor titluri. Rata dobânzii aplicată este rata dobânzii simple, cu convenția NUMAR DE ZILE/ 360.

(5) Lunar, dobânda de încasat/ plătit aferentă contractelor repo/ reverse repo se calculează și înregistrează în conturi conform principiilor contabilității de angajamente, ulterior procesului de reversare a celor calculate în luna precedentă. Aceste sume nu sunt incluse în poziția valutară. Ele sunt exprimate în lei la cursul de reevaluare și nu afectează calculul costului mediu al deținerii respective.

Art. 69. – (1) *Imprumut de titluri* În cazul tranzacțiilor de împrumut de titluri, titlurile rămân în bilanțul celui ce le-a cedat cu împrumut. Asemenea tranzacții vor fi înregistrate în aceeași manieră ca și în cazul contractelor repo.

(2) Dacă titlurile primite cu împrumut de către BNR nu sunt păstrate în depozit la sfârșit de an și sunt vândute între timp, BNR va înregistra un provizion pentru pierderi dacă valoarea de piață a titlurilor a crescut față de valoarea de la data contractului de împrumut și va înregistra o datorie (pentru returnarea titlurilor).

(3) Lunar, dobânda de încasat/ plătit aferentă împrumuturilor cu titluri se calculează și înregistrează în conturi conform principiilor contabilității de angajamente, ulterior procesului de reversare a celor calculate în luna precedentă. Aceste sume nu sunt incluse în poziția valutară. Ele sunt exprimate în lei la cursul de reevaluare și nu afectează calculul costului mediu al deținerii respective.

Art. 70. – (1) *Participațiile externe* ale BNR, în nume propriu sau în numele statului, sunt evidențiate în activ, în conturi distincte pentru fiecare organism internațional. Cheltuielile generate de constituirea sau majorarea participațiilor externe la organismele internaționale sunt reglementate în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Concomitent cu înregistrarea în contabilitate a creșterii sau a diminuării participațiilor statului la organismele internaționale se va înregistra și modificarea fondurilor de participații aferente, cu excepția FMI pentru care drepturile și obligațiile rezultate ca urmare a tranzacțiilor sunt reflectate în gestiunea BNR conform reglementărilor legale.

(3) Creșterea sau diminuarea participațiilor statului la organismele internaționale nu implică nici o modificare a deținerii de valută și vor fi transformate în lei, pe baza cursului de schimb de la data decontării, și nu vor afecta costul mediu al respectivei dețineri.

Art. 71. – (1) *Instrumentele de capital tranzacționabile* sunt acțiuni sau fonduri de investiții în acțiuni, indiferent dacă tranzacțiile sunt efectuate direct de BNR sau de către un agent, cu excepția titlurilor de participare la capitalul altor entități, investițiilor în filiale, intereselor semnificative și activelor financiare fixe.

(2) Instrumentele de capital denumite în valută nu fac parte din poziția valutară totală, ci fac parte dintr-o deținere separată de valută. Pierderile/ câștigurile aferente valutei respective sunt calculate utilizând metoda costului mediu.

(3) Pentru instrumentele de capital se recomandă următoarele reguli:

- a) reevaluarea se efectuează pentru fiecare instrument în parte. Pentru fondurile de investiții în acțiuni, reevaluarea se efectuează pe bază netă și nu pentru fiecare instrument. Nu se realizează compensare netă între diferențele din reevaluare pentru diferite acțiuni sau diferite fonduri de investiții în acțiuni;
- b) tranzacțiile sunt înregistrate în bilanț la prețul de tranzacționare;

- c) comisionul de brokeraj este înregistrat fie ca un cost de tranzacționare inclus în costul activului, fie ca o cheltuială în contul de profit și pierdere;
- d) dividendul cumpărat este inclus în costul instrumentului. La data ex-dividend, în timp ce dividendul nu a fost încă primit, valoarea dividendului cumpărat poate fi tratat ca un element separat;
- e) dividendele de încasat conform principiilor contabilității de angajamente nu sunt înregistrate la sfârșitul perioadei întrucât acestea sunt reflectate în prețul de piață al instrumentului, cu excepția instrumentelor cotate în perioada ex-dividend;
- f) drepturile de preempțiune sunt tratate ca active separate atunci când sunt emise. Costul de achiziție se calculează pe baza costului mediu vechi al acțiunilor, prețului de exercițiu pentru noile acțiuni și proporției între acțiunile vechi și noi. Ca alternativă, prețul dreptului de preempțiune se poate baza pe valoarea de piață a dreptului, costul mediu vechi al acțiunii și valoarea de piață a acțiunii înainte de emisiunea dreptului de preempțiune. Aceste drepturi sunt tratate conform regulilor contabile ale Eurosystem.

Art. 72. – (1) *Titluri denumite în lei* În baza convențiilor încheiate în prealabil cu Ministerul Finanțelor Publice și în conformitate cu reglementările proprii, BNR poate acționa, cu perceperea unui comision, ca agent pe contul statului, în ceea ce privește:

- a) plasarea către terți a emisiunilor de titluri de stat și alte instrumente negociabile de îndatorare ale statului român;
- b) exercitarea funcțiilor de agent de înregistrare, depozitare și transfer al titlurilor de stat;
- c) plata capitalului, dobânzilor, comisioanelor și a spezelor aferente;
- d) executarea decontărilor în contul curent general al Trezoreriei Statului;
- e) alte operațiuni în conformitate cu obiectivul fundamental și atribuțiile băncii centrale;
- f) efectuarea de plăți aferente celor de mai sus prin conturi deschise în evidențele sale, inclusiv a celor aferente serviciului datoriei emitenților și altor costuri de tranzacționare și operare.

(2) Împrumuturile statului pe bază de titluri de stat (certIFICATE de trezorerie cu discount, obligațiuni de stat cu dobândă, etc.) se efectuează conform convențiilor încheiate între BNR și Ministerul Finanțelor Publice, prin care se stabilesc cel puțin următoarele elemente: valoarea împrumutului, data scadenței, rata dobânzii și modul de calcul al dobânzii pe toată durata creditului, costurile serviciului datoriei, precum și date privind titlurile de stat negociabile, emise pentru fiecare împrumut.

(3) În ziua licitației, instituțiile de credit depun ofertele de cumpărare la BNR care este agentul de plată, înregistrare și transfer al Ministerului Finanțelor Publice.

(4) Plata certificatelor de trezorerie cu discount și a obligațiunilor de stat cu dobândă se va face la data emisiunii, prin debitarea contului cumpărătorului deschis la BNR și creditarea contului curent al Ministerului Finanțelor Publice cu suma reprezentând costul total al titlurilor cu discount, respectiv valoarea nominală pentru titlurile cu dobândă.

(5) Transferurile titlurilor de stat și plățile devin efective după operarea de către BNR în conturile curente ale participanților și în conturile de evidență a titlurilor de stat ale deținătorilor înregistrați.

(6) Răscumpărarea titlurilor se va face la data scadenței prin BNR astfel: debitarea conturilor curente ale Ministerului Finanțelor Publice și creditarea contului deținătorului cu suma reprezentând valoarea nominală totală a titlurilor cu discount, respectiv cu valoarea nominală totală plus dobânda aferentă pentru titlurile cu dobândă. Dacă data la care trebuie efectuată una dintre plățile aferente titlului de stat este o zi nebanară, plata se va face în următoarea zi banară, fără obligarea la dobânzi moratorii.

(7) În cazul în care instituția de credit nu își îndeplinește angajamentele asumate, BNR este în drept să procedeze la recuperarea creanțelor prin executarea garanțiilor, astfel:

a) vânzarea totală sau parțială, pe contul debitorului, a titlurilor care i-au fost date în garanție, în termen de maximum 3 zile, după o simplă somație printr-un act extrajudiciar;

b) din venitul rezultat din vânzare se recuperează creanțele, avansurile, dobânzile și orice alte cheltuieli efectuate de BNR, iar eventualul surplus rămas se remite debitorului.

(8) Executarea garanției depuse de o instituție de credit, în cazul în care aceasta nu își îndeplinește angajamentele asumate, majorează portofoliul BNR de titluri de stat și diminuează datoriile instituției de credit respective față de BNR cu valoarea de înregistrare a titlurilor. În cazul repunerii în proprietatea instituției de credit a titlurilor executate anterior, se va efectua operația inversă celei menționată anterior.

(9) Vânzarea/cumpărarea directă de titluri de stat pe/ de pe piața secundară este efectuată de BNR din/ în portofoliul propriu și are la bază principiul "livrare contra plată". Intrarea/ ieșirea în/ din patrimoniul BNR a titlurilor de stat prin cumpărare/vânzare se înregistrează în contabilitate, la valoarea de achiziție. La vânzarea titlurilor, se utilizează metoda FIFO, iar diferențele dintre valoarea de tranzacție și valoarea de achiziție a acestora se înregistrează în contul de profit și pierdere.

(10) În cazul cumpărărilor/vânzărilor reversibile - repo/ reverse repo -, în care activele eligibile pentru tranzacționare sunt titluri de stat, BNR oferă/ primește ca și garanții titluri de stat din aceeași serie. Tratatamentul contabil este similar celui descris la art. 67.

Art. 73. – (1) Creanțe rezultate din facilitatea de refinanțare a instituțiilor de credit Creditele acordate de BNR instituțiilor de credit se clasifică în următoarele categorii:

- a) credite acordate instituțiilor de credit, în cadrul politicii monetare și de curs de schimb, pe termene de maxim 90 de zile garantate cu:
  - a1) titluri de stat provenite din emisiuni publice, prin remiterea lor în portofoliul BNR, sau
  - a2) depozite constituite la BNR sau la alte persoane juridice agreate de BNR, sau
  - a3) categoriile de active eligibile definite de Banca Centrală Europeană - începând cu data aderării României la Eurosystem;
  - a4) alte garanții;
- b) credite acordate instituțiilor de credit pentru asigurarea stabilității financiare, în mod excepțional și numai de la caz la caz, garantate cu alte garanții decât cele prevăzute mai sus;
- c) credite acordate instituțiilor de credit pentru asigurarea stabilității financiare, în mod excepțional și numai de la caz la caz, negarantate.

(2) Evidența contabilă a garanțiilor se ține în afara bilanțului într-un cont de garanții. Garanțiile (titlurile cotate) sunt evaluate pe perioada derulării operațiunii, la valoarea de piață din ziua anterioară datei de evaluare. Garanțiile (titlurile necotate) rămân evaluate la valoarea nominală.

(3) Acordarea creditelor se face în baza unei notificări de acordare a creditului în care sunt specificate următoarele elemente: tipul creditului, volumul creditului, perioada de acordare, procentul de dobândă, comision, și alte elemente specifice cu privire la calculul și perceperea dobânzii.

(4) Creditele acordate instituțiilor de credit se înregistrează în activul bilanțului la valoarea nominală a principalului care se diminuează pe măsura rambursării creditului, respectiv pe măsura trecerii lor la credite restante/litigiu sau pierderi.

(5) Dobânzile și comisioanele aferente creditelor se calculează și înregistrează lunar ca venituri curente, conform prevederilor Regulamentului privind operațiunile monetare desfășurate de BNR, în concordanță cu principiile contabilității de angajamente. Contul bilanțier de activ pentru dobânzi și comisioane se creditează cu contravaloarea dobânzii încasate efectiv, respectiv cu sumele transferate la dobânzi restante/litigiu sau pierderi.

Art. 74. – (1) Active fixe: corporale și necorporale Activele imobilizate sunt bunurile și valorile utilizate în activitatea BNR pe parcursul mai multor perioade care îndeplinesc criteriile de recunoaștere a activelor prevăzute la art. 63.

(2) Evidența immobilizărilor corporalelor se ține pe categorii și pe fiecare obiect de evidență. Sunt considerate immobilizări corporale obiectul sau complexul de obiecte ce se utilizează ca atare și îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) are o valoare de intrare mai mare decât limita stabilită de legislația în vigoare;
- b) are o durată normală de utilizare mai mare de un an.

(3) Contabilitatea immobilizărilor corporale asigură evidența permanentă a existenței și mișcării, precum și calculul amortizării și a provizioanelor constituite prin deprecierea acestora.

(4) Immobilizările corporale, la intrarea în patrimoniu, se înregistrează în contabilitate la valoarea de intrare, astfel;

- a) costul de achiziție pentru cele procurate cu titlu oneros;
- b) costul de producție pentru immobilizările corporale construite sau produse de BNR;
- c) valoarea justă, estimată la înscrierea lor în activ, ținând seama de valoarea immobilizărilor corporale cu caracteristici tehnice similare sau apropiate, pentru immobilizările corporale obținute cu titlu gratuit.

(5) Immobilizările corporale se reevaluează la valoarea justă. În cazul în care, ulterior recunoașterii inițiale ca activ, valoarea unui activ imobilizat este determinată pe baza reevaluării activului respectiv, valoarea rezultată din reevaluare va fi atribuită activului, în locul costului de achiziție/ costului de producție sau al oricărei alte valori atribuite înainte aceluși activ. Diferențele între valoarea justă la data bilanțului și valoarea netă contabilă a immobilizărilor corporale se tratează potrivit reglementărilor contabile aplicabile.

(6) Immobilizările necorporale cuprind programele informatice create de BNR sau achiziționate de la terți pentru necesitățile de utilizare proprii, evaluate la costul de producție, respectiv la costul de achiziție, precum și alte immobilizări necorporale. Valoarea programelor informatice se amortizează în funcție de durata normală de utilizare, conform legii.

(7) Contabilitatea immobilizărilor în curs se ține distinct pentru: immobilizări necorporale și immobilizări corporale. Valoarea immobilizărilor în curs necorporale reprezintă costul de producție, respectiv costul de achiziție privind immobilizările necorporale neterminate până la finele exercițiului financiar. Immobilizările în curs corporale reprezintă investițiile neterminate efectuate în regie proprie sau în antrepriză, care se evaluează la costul de producție, respectiv la costul de achiziție, reprezentând prețul de deviz al investiției. Immobilizările în curs se trec în categoria immobilizărilor corporale, respectiv necorporale după recepție, darea în folosință sau punerea în funcțiune a acestora, după caz.

(8) BNR imobilizează capital în active corporale și necorporale supuse deprecierei, prin utilizare sau în timp. Pentru a înregistra cheltuiala privind achiziționarea activului în situațiile financiare ale perioadei în care se obține venitul din exploatarea respectivului activ conform

principiilor contabilității de angajamente, valoarea de intrare se amortizează pe durata normală de funcționare.

(9) BNR evidențiază în contabilitate, în conturi distincte, imobilizările corporale și amortizarea acestora precum și sumele rezultate din dezmembrarea și valorificarea acestora în urma scoaterii din funcțiune.

(10) Metoda de amortizare a imobilizărilor corporale și necorporale este cea liniară care se realizează prin includerea uniformă în cheltuielile de exploatare a unor sume fixe, stabilite proporțional cu numărul de ani ai duratei normale de utilizare a imobilizării corporale. Amortizarea se stabilește prin aplicarea cotelor de amortizare asupra valorii de intrare a imobilizărilor corporale și se include în cheltuielile de exploatare. Amortizarea imobilizărilor corporale se calculează începând cu luna următoare punerii în funcțiune, până la trecerea integrală pe cheltuieli a valorii de intrare, conform duratelor normale de funcționare.

(11) Amortizarea imobilizărilor corporale concesionate, închiriate sau date în locație de gestiune se calculează de către instituția care le are în proprietate.

(12) Amortizarea imobilizărilor corporale care fac obiectul unui contract de leasing operațional se calculează de finanțator, cu posibilitatea amortizării întregii valori a imobilizării corporale minus valoarea reziduală prevăzută în contract, pe parcursul duratei contractului, conform legii.

(13) Scoaterea din funcțiune a imobilizărilor corporale se face cu aprobarea Consiliului de administrație. În cazul nerecuperării integrale, pe calea amortizării, a valorii de intrare a imobilizărilor corporale scoase din funcțiune, BNR asigură acoperirea valorii neamortizate din sumele rezultate în urma valorificării acestora. Diferența rămasă neacoperită se include în cheltuieli sau diminuează fondul imobilizărilor corporale, cu respectarea dispozițiilor legale.

(14) Declasarea și casarea imobilizărilor corporale și necorporale se realizează prin decizia Consiliului de administrație.

(15) Cu ocazia inventarierii, evaluarea imobilizărilor se efectuează la valoarea actuală (în funcție de prețul pieței, starea lor fizică, precum și de utilitatea lor în cadrul BNR). În cazul imobilizărilor corporale, corectarea valorii contabile a acestora și aducerea lor la nivelul valorii de inventar înscrise în listele de inventariere se face fie prin înregistrarea unei amortizări suplimentare, în cazul în care se constată o depreciere ireversibilă (definitivă, caz tipic pentru imobilizările corporale inutilizabile propuse pentru a fi casate), fie prin constituirea unor provizioane pentru deprecierea imobilizărilor corporale, în cazul în care se constată o depreciere reversibilă a acestora, ca urmare a unor cauze, de exemplu:

a) lipsa de utilitate a acestora pentru BNR în momentul inventarierii (aflate în conservare, neutilizabile pentru activitățile desfășurate în momentul inventarierii etc.);

- b) alte cauze care determină o evaluare actuală mai scăzută a imobilizărilor corporale decât valoarea cu care acestea figurează în contabilitate.

Art. 75. – (1) Stocuri Contabilitatea stocurilor asigură evidența existenței și mișcării materialelor, materialelor de natura obiectelor de inventar, mărfurilor, stocurilor aflate la terți precum și ale altor stocuri și bunuri.

(2) Se vor aplica următoarele reguli de gestiune și evidență:

- a) recepționarea tuturor bunurilor materiale intrate în patrimoniul BNR și înregistrarea lor la locurile de depozitare. Bunurile primite în custodie se recepționează și se înregistrează distinct ca intrări în gestiune, iar în contabilitate se înregistrează în conturi în afara bilanțului;
- b) înregistrarea bunurilor sosite fără factură ca intrări în gestiune atât la locul de depozitare, cât și în contabilitate, pe baza recepției și a documentelor însoțitoare;
- c) înregistrarea bunurilor livrate, dar nefacturate, ca ieșiri din gestiune atât la locurile de depozitare, cât și în contabilitate, pe baza documentelor care confirmă ieșirea din gestiune potrivit legii.

La intrarea în patrimoniul BNR, bunurile materiale de natura materialelor, mărfurilor, ambalajelor, obiecte de inventar se înregistrează în contabilitate la costul de achiziție. Cele obținute din producție proprie se înregistrează la costul de producție iar cele primite cu titlu gratuit (donații, plusuri la inventar, etc.) la valoarea justă.

Costul de achiziție al unui bun este egal cu prețul de cumpărare, taxele nerecuperabile, cheltuielile de transport-aprovizionare și alte cheltuieli accesorii necesare pentru punerea în stare de utilitate sau intrarea în gestiune a bunului respectiv, conform legislației în vigoare.

(3) Categoria „Materiale de natura obiectelor de inventar” include bunuri cu o valoare mai mică decât limita prevăzută de lege pentru a fi considerate imobilizări corporale, indiferent de durata lor de serviciu, sau cu o durată mai mică de un an, indiferent de valoarea lor, precum și bunurile asimilate acestora (echipamentul de protecție, echipamentul de lucru, îmbrăcămintea specială, cărți, aparate de măsură și control, alte obiecte similare).

(4) La ieșirea din patrimoniu, bunurile materiale se evaluează astfel:

- a) metoda FIFO; sau
- b) metoda costului mediu ; sau
- c) altă metodă recunoscută de reglementările legale în vigoare adecvată fiecărei categorii de stoc.

(5) Metoda aleasă pentru fiecare categorie de stoc trebuie aplicată cu consecvență de la un exercițiu financiar la altul. Dacă în situații excepționale metoda trebuie schimbată, în notele explicative trebuie prezentate următoarele:

- a) motivul schimbării metodei;
- b) efectele sale asupra rezultatului exercițiului.

(6) Stocurile se evaluează la valoarea contabilă mai puțin deprecierile constatate. În cazul în care valoarea contabilă a stocurilor este mai mare decât valoarea de inventar, valoarea stocurilor se diminuează până la valoarea realizabilă netă prin constituirea unui provizion pentru depreciere.

Art. 76. – (1) *Alte active financiare* Titlurile de participare la capitalul societăților permise prin lege sunt evidențiate la costul de achiziție format atât din sumele efectiv plătite, cât și din valoarea aportului în natură la capitalul societăților respective.

(2) Titlurile de participare nu sunt reevaluate la valoarea de piață, fiind evidențiate la costul de achiziție până la momentul vânzării, respectiv cedării lor când se vor înregistra intrări de sume, respectiv cheltuieli cu cedarea activelor.

Art. 77. – (1) *Cheltuieli în avans* Pentru asigurarea imaginii fidele a situației patrimoniului și a rezultatelor exercițiului, cheltuielile înregistrate în avans și cheltuielile de repartizat pe mai multe exerciții se evidențiază distinct în contabilitate.

(2) Cheltuielile înregistrate în avans sunt acele cheltuieli efectuate și înregistrate în exercițiul curent și care sunt aferente exercițiului următor. Cheltuielile înregistrate în avans sunt transferate treptat în contul de profit și pierdere la cheltuieli curente conform principiilor contabilității de angajamente.

Reguli contabile privind pasivele

Art. 78. Pasivul financiar sau de altă natură este recunoscut în bilanț dacă:

- a) este probabil ca un beneficiu economic viitor asociat cu pasivul respectiv va ieși din patrimoniul BNR;
- b) toate riscurile și avantajele asociate cu pasivul respectiv au fost transferate efectiv la BNR; și
- c) valoarea datoriei BNR poate fi măsurată în mod credibil.

Art. 79. Recunoașterea este procesul încorporării în bilanț a elementelor ce îndeplinesc criteriile de recunoaștere stabilite mai sus. Acest proces implică descrierea în cuvinte a respectivului element, asocierea valorii și includerea sumei în bilanț.

Art. 80. Pentru a realiza obiectivele politicii monetare, BNR poate efectua pe piața secundară operațiuni reversibile, vânzări-cumpărări directe sau preluări de gaj-uri, pentru acordarea de credite colateralizate, creanțe asupra sau titluri ale statului, autorităților publice centrale sau locale, regiilor autonome, societăților naționale, companiilor naționale și a altor societăți cu capital majoritar de stat, instituțiilor de credit sau altor persoane juridice, poate efectua swap-uri valutare, emite certificate de depozit și atrage depozite de la instituțiile de credit.

Art. 81.– (1) *Depozite atrase și împrumuturi în valută* Depozitele atrase la termen se constituie pe termen fix mai mare de o zi lucrătoare. Înregistrarea depozitelor atrase de la instituțiile de credit se efectuează la data încheierii tranzacției, la valoarea negociată.

(2) Dobânzile de plătit pentru depozitele atrase, aferente exercițiului în curs, se calculează de la data primirii fondurilor și se înregistrează în contabilitate, lunar sau la scadența operațiunilor, dacă fondurile aferente au termen de restituire în cursul lunii.

(3) Împrumuturile în valută primite în numele statului sau în nume propriu sunt înregistrate în conturile de depozite plasate la vedere sau la termen. Pentru împrumuturile în valută primite în numele statului, virarea echivalentului în lei al valutei împrumutate către bugetul de stat se efectuează la cursul de schimb în vigoare la acea dată.

(4) Rambursarea împrumuturilor primite în numele statului și plata dobânzilor aferente acestora se efectuează de către BNR, iar contravaloarea în lei a acestora se recuperează de la bugetul de stat, prin debitarea contului indicat de către acesta pe bază de convenții/comunicări.

(5) Lunar, dobânda de plătit aferentă depozitelor atrase și împrumuturilor în valută se calculează și înregistrează în conturi conform principiilor contabilității de angajamente, ulterior procesului de reversare a celor calculate în luna precedentă. Aceste sume nu sunt incluse în poziția valutară. Ele sunt exprimate în lei la cursul de reevaluare și nu afectează calculul costului mediu al deținerii respective.

Art. 82. – (1) *Rezerve minime obligatorii în valută* Instituțiile de credit sunt obligate să mențină în conturile deschise la BNR nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii ca medie zilnică pe durata perioadei de aplicare. Perioada de aplicare o constituie intervalul cuprins între data de 24 a lunii curente și data de 23 a lunii următoare. Rezervele minime obligatorii în valută se calculează și se mențin în USD sau în EUR, în contul —LORO— al instituției de credit, deschis la BNR, pentru mijloacele bănești în valută. Opțiunea pentru una dintre cele două valute este a fiecărei instituții de credit. O dată formulată ea nu poate fi modificată timp de 12 luni calendaristice.

(2) La rezervele minime obligatorii, BNR va bonifica dobânzi cel puțin la nivelul ratei dobânzii medii la depunerile la vedere practicate de instituțiile de credit. Pentru nivelul efectiv al rezervelor, BNR plătește dobândă până la nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii. La calcularea dobânzilor se utilizează convenția: număr de zile calendaristice al perioadei de aplicare/360. Plata dobânzilor la rezervele minime obligatorii și încasarea dobânzii penalizatoare pentru deficitele de rezerve minime obligatorii se fac în prima zi lucrătoare după terminarea perioadei de aplicare pentru care s-a făcut calculul.

(3) Lunar, dobânda de plătit aferentă rezervelor minime obligatorii în valută ale instituțiilor de credit se calculează și înregistrează în conturi conform principiilor contabilității de angajamente, ulterior procesului de reversare a celor calculate în luna precedentă. Aceste sume nu sunt incluse în poziția valutară. Ele sunt exprimate în lei la cursul de reevaluare și nu afectează calculul costului mediu al deținerii respective.

Art. 83. – (1) *Obligații față de Fondul Monetar Internațional* BNR este autorizată:

a) să realizeze operațiunile și tranzacțiile cu Fondul Monetar Internațional, să exercite toate drepturile și să îndeplinească toate obligațiile care revin României în calitate de membru al Fondului Monetar Internațional;

b) să efectueze operațiunile de încasări și plăți care intervin între România și Fondul Monetar Internațional.

(2) Diferențele de curs rezultate din operațiunile cu Fondul Monetar Internațional (cumpărări DST necesare pentru plata dobânzilor la creditele și alocațiile primite, comisioane, împrumuturi primite sau rambursate, constituire sau retragere de participații) se evidențiază distinct în conformitate cu legislația în vigoare ca venituri/ cheltuieli.

(3) Disponibilul Fondului Monetar Internațional la BNR este evidențiat în contul de pasiv "Obligații față de Fondul Monetar Internațional" și cuprinde împrumuturile primite de la Fondul Monetar Internațional și sumele reprezentând cota de participație.

(4) În conformitate cu reglementările legale în vigoare, BNR înregistrează în contabilitatea proprie constituirea sau majorarea participațiilor la Fondul Monetar Internațional și suportă pe cheltuielile proprii majorarea disponibilităților în lei ale Fondului Monetar Internațional.

(5) Alocațiile în DST primite de la FMI sunt afectate cu diferențele favorabile/ nefavorabile din reevaluare la cursul de schimb DST/ leu comunicat de FMI la 30 aprilie și respectiv 31 decembrie. Sumele sunt diminuate cu alocațiile în DST restituite FMI. Lunar se calculează și înregistrează dobânda de plătit la alocațiile primite de la FMI.

Art. 84. *Obligații față de alte instituții internaționale (BIRD, MIGA etc.)* BNR este autorizată să deschidă conturi în favoarea anumitor instituții internaționale în care vor fi păstrate sumele reprezentând obligațiile României privind cota de participație la respectivele instituții internaționale. Acestea sunt actualizate prin afectarea lor cu diferențele favorabile/ nefavorabile din reevaluare la cursul de schimb al monedei străine în raport cu leul, sumele regularizate cu instituțiile financiare internaționale reprezentând obligații față de acestea ajunse la scadență, precum și sumele retrase din conturile instituțiilor financiare internaționale reprezentând cota de participație în lei.

Art. 85. Lunar, dobânda de plătit aferentă obligațiilor față de instituțiile financiare internaționale se calculează și înregistrează în conturi conform principiilor contabilității de angajamente, ulterior procesului de reversare a celor calculate în luna precedentă. Aceste sume nu sunt incluse în poziția valutară. Ele sunt exprimate în lei la cursul de reevaluare și nu afectează calculul costului mediu al deținerii respective.

Art. 86. – (1) *Disponibilități ale Trezoreriei statului denumite în valută* Disponibilul din contribuția financiară a Comunității Europene privind programul SAPARD denumit în euro este evidențiat de BNR în baza Convenției încheiată între BNR și Ministerul Finanțelor Publice, fiind un cont la dispoziția Direcției Generale a Fondului Național de Preaderare din cadrul Ministerului Finanțelor Publice. Intrările de sume în acest cont reprezintă fonduri în valută primite de la Comunitatea Europeană, sumele transferate de Direcția Generală a Fondului Național de Preaderare, dobânzile bonificate la disponibilitățile din cont și diferențele nefavorabile de curs rezultate în urma operațiunilor efectuate care se decontează cu bugetul de stat. Ieșirile de sume reprezintă sume returnate Comisiei Europene, sume reprezentând echivalentul în lei al valutei transferate Direcției Generale a Fondului Național de Preaderare de către BNR și diferențele favorabile de curs rezultate în urma operațiunilor efectuate care se decontează cu bugetul de stat.

(2) BNR primește încasările (împrumuturi interne și externe, sume rezultate din privatizare și valorificarea activelor neperformante, alte surse) pentru contul Trezoreriei statului denumit în valută (EUR și USD) și efectuează plățile (rate de capital, dobânzi, alte costuri în valută aferente împrumuturilor interne și externe) în limita disponibilităților existente în acest cont. BNR percepe comisioane la decontarea operațiunilor prin contul curent general al Trezoreriei Statului, deschis în evidențele sale și plătește dobânzi la disponibilitățile din acest cont. Dobânda aferentă lunii expirate va fi virată în contul curent general al Trezoreriei statului în prima zi lucrătoare a lunii următoare.

(3) Funcționarea contului în valută al Trezoreriei statului și înregistrarea operațiunilor în acest cont se stabilesc prin convenții încheiate între BNR și Ministerul Finanțelor Publice.

(4) Lunar, dobânda de plătit aferentă disponibilităților existente în contul Trezoreriei Statului se calculează și înregistrează conform principiilor contabilității de angajamente, ulterior procesului de reversare a celor calculate în luna precedentă. Aceste sume nu sunt incluse în poziția valutară. Ele sunt exprimate în lei la cursul de reevaluare și nu afectează calculul costului mediu al deținerii respective.

Art. 87. – (1) *Bancnote și monede în circulație* BNR elaborează programul de emisiune a bancnotelor și monedelor, asigură tipărirea, distribuirea și administrarea rezervei de numerar, astfel încât să se asigure necesarul de numerar în strictă concordanță cu nevoile reale ale circulației bănești. Suma totală a bancnotelor și monedelor în circulație, care exclude rezerva de numerar, se evidențiază ca element de pasiv.

(2) Valoarea postului „Bancnote și monede în circulație” din pasivul bilanțier se determină cu formula de calcul:

$$BMC = BMP - BMD - BMC\&n - F$$

unde:

- a) *BMC* reprezintă valoarea bancnotelor și monedelor în circulație
- b) *BMP* reprezintă valoarea bancnotelor produse/ primite de la Imprimeria BNR și alți furnizori externi plus valoarea monedelor produse/ primite de la Monetăria Statului;
- c) *BMD* reprezintă valoarea bancnotelor și monedelor distruse, precum și a bancnotelor și monedelor asimilate cu acestea (bancnotele și monedele retrase din circulație, bancnotele și monedele retrase din circulație nepreschimbate la termenul stabilit);
- d) *BMc&n* reprezintă valoarea bancnotelor și monedelor trecute la colecție și a celor vândute ca produse numismatice;
- e) *F* reprezintă valoarea bancnotelor și a monedelor din fondul de rezervă existente în Tezaurul central, la sucursalele județene și aflate în expediție între acestea.

Art. 88. – (1) *Certificate de depozit emise de BNR denumite în lei* sunt vândute instituțiilor de credit în scopul absorbției de lichiditate. Certificatele de depozit emise de BNR sunt denumite în monedă națională și reprezintă obligații ale acesteia față de deținătorii acestor instrumente. Acestea sunt negociabile. Certificatele de depozit sunt emise cu discount și sunt răscumpărate la scadență la valoarea nominală. Diferența dintre valoarea la care sunt emise și valoarea nominală reprezintă dobânda aferentă sumei plătite de către deținător la scadență, la o

rată a dobânzii convenită între părți. Rata dobânzii aplicată este rata dobânzii simple, cu convenția NUMAR DE ZILE/360.

(2) La emisiunea de către BNR a certificatelor de depozit, valoarea nominală se înregistrează în pasiv. Discountul aferent emisiunii se înregistrează în activ la cheltuieli în avans, urmând a fi amortizat pe durata de viață ca o cheltuială curentă privind operațiunile cu certificate de depozit, conform principiilor contabilității de angajamente.

(3) La răscumpărarea de către BNR a certificatelor de depozit, se va diminua valoarea nominală totală înregistrată în pasiv cu valoarea nominală a certificatelor de depozit răscumpărate.

Art. 89. – (1) *Conturi curente, depozite atrase și împrumuturi în lei.* BNR deschide și operează conturi ale instituțiilor de credit, ale Trezoreriei Statului, ale caselor de compensare și ale altor entități, rezidente și nerezidente. În conturile titularilor, BNR efectuează decontarea finală irevocabilă și necondiționată a transferurilor de fonduri.

(2) Pentru toate operațiunile efectuate în conturile deschise în evidențele sale, cu excepția conturilor având ca titulari Comisia Europeană și organisme financiare internaționale, BNR stabilește și încasează comisioane.

(3) Depozitele atrase la termen se constituie pe termen fix mai mare de o zi lucrătoare. Înregistrarea depozitelor atrase de la instituțiile de credit se efectuează la data încheierii tranzacției, la valoarea negociată. Dobânzile de plătit (calculate și neajunse la scadență), aferente exercițiului în curs, se calculează de la data primirii fondurilor și se înregistrează în contabilitate, lunar sau la scadența operațiunilor.

(4) Împrumuturile în lei primite în numele statului sau în nume propriu sunt înregistrate în conturile de depozite plasate la vedere sau la termen.

(5) Rambursarea împrumuturilor primite în numele statului și plata dobânzilor aferente acestora se efectuează de către BNR, recuperându-se de la bugetul de stat, prin debitarea contului indicat de către acesta pe bază de convenții/comunicări.

(6) În cazul atragerii de către BNR de depozite și împrumuturi de la bănci, rata dobânzii aplicată asupra depozitului este prestabilită și se calculează ca rată a dobânzii simple, cu convenția NUMAR DE ZILE/360. Dobânda se calculează conform principiilor contabilității de angajamente și se plătește la scadența depozitului.

Art. 90. – (1) *Rezerve minime obligatorii în lei ale instituțiilor de credit.* BNR stabilește regimul rezervelor minime obligatorii pe care instituțiile de credit trebuie să le mențină în conturi

deschise la aceasta. La rezervele minime obligatorii, BNR va bonifica dobânzi cel puțin la nivelul ratei dobânzii medii la depunerile la vedere practicate de instituțiile de credit.

(2) Instituțiile de credit sunt obligate să mențină în conturile deschise la BNR nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii ca medie zilnică pe durata perioadei de aplicare. Perioada de aplicare o constituie intervalul cuprins între data de 24 a lunii curente și data de 23 a lunii următoare. Rezervele minime obligatorii în lei se calculează și se mențin în contul curent al instituției de credit deschis la BNR, pentru mijloacele bănești în lei.

(3) Pentru nivelul efectiv al rezervelor, BNR plătește dobândă până la nivelul prevăzut al rezervelor minime obligatorii. La calcularea dobânzilor se utilizează convenția: număr de zile calendaristice al perioadei de aplicare/360. Plata dobânzilor la rezervele minime obligatorii și încasarea dobânzii penalizatoare pentru deficitele de rezerve minime obligatorii se fac în prima zi lucrătoare după terminarea perioadei de aplicare pentru care s-a făcut calculul.

Art. 91. – (1) Disponibilități ale Trezoreriei statului denumite în lei. Funcționarea contului curent general al Trezoreriei statului și înregistrarea operațiunilor în acest cont se stabilesc prin convenții încheiate între BNR și Ministerul Finanțelor Publice.

(2) BNR primește încasările pentru contul curent general al Trezoreriei Statului și efectuează plățile în limita disponibilităților existente în acest cont. BNR percepe comisioane la decontarea operațiunilor prin contul curent general al Trezoreriei Statului, deschis în evidențele sale și plătește dobânzi la disponibilitățile din acest cont. Dobânda aferentă lunii expirate va fi virată în contul curent general al Trezoreriei statului în prima zi lucrătoare a lunii următoare.

(3) Lunar, dobânda de plătit aferentă disponibilităților existente în contul curent general al Trezoreriei Statului se calculează și înregistrează conform principiilor contabilității de angajamente.

Art. 92. – (1) Venituri de realizat Pentru asigurarea imaginii fidele a situației patrimonului și a rezultatelor exercițiului, veniturile de realizat se evidențiază distinct în contabilitate.

(2) Veniturile de realizat cuprind sumele încasate în avans, precum și cele de realizat, aferente perioadelor următoare, cum ar fi: încasări din chirii, abonamente, vânzări cu plata în rate, etc. Veniturile de realizat sunt transferate treptat în contul de profit și pierdere la venituri curente conform principiilor contabilității de angajamente.

Art. 93. – (1) Subvențiile pot fi destinate fi investițiilor, compensațiilor pentru cheltuieli sau pierderi deja suportate sau pentru a acorda un ajutor financiar imediat, etc.

(2) *Subvențiile pentru investiții* (subsidii, donații, alocații, recompense) sunt transferuri de resurse către BNR pentru acordarea cărora principala condiție este ca BNR să cumpere, să construiască sau să achiziționeze active imobilizate. Subvențiile pot fi acordate de către Stat sau instituții interne sau externe.

(3) Subvențiile nu se recunosc în situațiile financiare până când nu există suficientă siguranță că :

- a) BNR va respecta condițiile atașate acordării lor; și că
- b) subvențiile vor fi primite.

(4) BNR recunoaște subvențiile primite în bilanț ca venit de realizat în cadrul categoriei „Alte pasive”. Acestea sunt înregistrate în contul de profit și pierdere ca venit pe o bază sistematică și rațională, conform contabilității de angajamente, de-a lungul perioadelor în care sunt înregistrate costurile acoperite de respectivele subvenții.

(5) Subvențiile legate de activele amortizabile sunt recunoscute drept venit de-a lungul duratelor normale de utilizare pentru activele respective și în proporția în care amortizarea acelor active este trecută pe cheltuieli.

(6) Recunoașterea subvențiilor ca venit pe baza intrărilor de numerar se va aplica doar dacă nu există nici o bază pentru alocarea subvenției în alte perioade decât aceea în care au fost primite.

(7) *Subvențiile care vor fi primite drept compensație pentru cheltuieli sau pierderi deja suportate sau pentru a acorda un ajutor financiar imediat*, fără a exista costuri viitoare aferente, se înregistrează ca venit în perioada în care devin creanțe.

Art. 94. – (1) *Provizioane de risc de credit* În cadrul politicii sale monetare și de curs de schimb, BNR poate acorda credite instituțiilor de credit pe termene ce nu pot depăși 90 de zile, garantate cu, dar fără a se limita la:

- a) titluri de stat provenite din emisiuni publice, prin reținerea lor în portofoliul BNR;
- b) depozite constituite la BNR sau la alte persoane juridice aflate de BNR;
- c) începând cu data aderării României la Eurosystem, categoriile de active eligibile definite de Banca Centrală Europeană.

(2) BNR constituie provizioane de risc de credit, conform normelor proprii aprobate de către Consiliul de administrație al BNR, cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor Publice.

(3) Provizioanele constituite de BNR, altele decât cele pentru risc de credit se suportă din profitul rămas după virarea la bugetul de stat a cotei de 80% din veniturile nete determinate conform art. 109.

(4) Provizioanele pentru riscuri și cheltuieli nu pot avea drept scop corectarea valorilor elementelor de activ, iar suma lor trebuie corelată strict cu riscurile și cheltuielile previzibile.

Provizioanele pentru riscuri și cheltuieli se înregistrează în contabilitate indiferent de rezultatul exercițiului curent.

(5) Dacă motivele ce au dus la constituirea provizionului au încetat să mai existe într-o anumită măsură, atunci acel provizion se va relua corespunzător la venituri. Aceste reluări se vor prezenta separat în notele explicative. În situația în care deprecierea este superioară provizionului constituit, se constituie un provizion suplimentar.

(6) În conformitate cu principiul „Evenimente ulterioare datei bilanțului”, falimentul unei instituții de credit apărut ulterior datei bilanțului, confirmând că la data bilanțului exista deja o pierdere privind creditele acordate respectivei instituții de către BNR, necesită ajustarea situațiilor financiare la data bilanțului prin înregistrarea unui provizion de risc de credit egal cu suma neacoperită de garanțiile depuse de instituția de credit – compusă atât din principal, cât și din dobânda datorată aferentă.

Art. 95. – (1) Capital și rezerve Capitalul BNR este 300 miliarde lei și aparține în întregime statului. Majorarea capitalului a fost efectuată la data de 31 decembrie 2004, prin încorporarea sumelor existente la acea dată în fondul de rezervă.

(2) *Rezervele statutare* au fost constituite la data de 1 ianuarie 2005 prin preluarea sumelor rămase în fondul de rezervă după efectuarea majorării de capital menționată mai sus. Rezervele statutare se majorează anual prin repartizări de până la 60% din profitul rămas după virarea cotei de 80% din veniturile nete determinate conform art. 109.

(3) *Contul special de reevaluări* evidențiază diferențele din evaluarea activelor și pasivelor bilanțiere și a celor din afara bilanțului exprimate în monede străine, drepturi speciale de tragere, aur, argint și alte metale prețioase, a monedelor și a altor obiecte din aur, argint și a altor metale și pietre prețioase, ca urmare a modificării valorii sau a cursului în lei al acestora.

(4) Alte rezerve cuprind:

- a) *Fondul imobilizărilor corporale* evidențiază valoarea capitalizată a imobilizărilor corporale și diferențele din reevaluarea acestora;
- b) *Fondul surselor proprii de finanțare* evidențiază valoarea profitului repartizat la închiderea exercițiului financiar, în limita a 30% din profitul rămas după virarea cotei de 80% din veniturile nete determinate conform art. 109;
- c) *Fondul privind participarea la profit* evidențiază constituirea fondului de participare a salariaților la profit, în limita a 10% din profitul rămas după virarea cotei de 80% din veniturile nete determinate conform art. 109;
- d) *Fondul de participație la FMI și BRI*, evidențiază fondurile BNR pentru participații la instituții financiare din străinătate;
- e) *Alte fonduri.*

Reguli contabile privind instrumentele în afara bilanțului

Art. 96. – (1) Tranzacțiile valutare la termen, operațiunile la termen din cadrul operațiunilor de swap valutar și alte instrumente valutare ce implică schimbul unei valute pentru altă valută la o dată viitoare vor fi incluse în poziția valutară pentru calculul câștigurilor și pierderilor valutare.

(2) Operațiunile swap, future, forward pe rata dobânzii și alte instrumente purtătoare de dobânda vor fi înregistrate și reevaluate pentru fiecare instrument în parte. Aceste instrumente vor fi tratate separat de elementele bilanțiere.

(3) Câștigurile și pierderile rezultând din instrumentele înregistrate în afara bilanțului vor fi recunoscute și tratate de aceeași manieră ca în cazul instrumentelor bilanțiere.

Art. 97. – (1) *Tranzacții valutare la termen* Cumpărările și vânzările la termen vor fi recunoscute în conturi în afara bilanțului de la data tranzacției până la data decontării la cursul la vedere al tranzacției la termen. Câștigurile și pierderile din tranzacțiile de vânzare vor fi calculate folosind costul mediu al poziției valutare la data contractului plus două zile lucrătoare. Câștigurile și pierderile vor fi considerate ca fiind nerealizate până la data decontării și vor fi tratate conform art. 106.

(2) Diferența între rata la vedere și rata la termen va fi tratată ca dobândă de plată/ de încasat conform principiilor contabilității de angajamente atât pentru vânzări, cât și pentru cumpărări.

(3) La data decontării, conturile din afara bilanțului vor fi închise și orice diferență din contul special de reevaluare va fi înregistrată în contul de profit și pierdere la sfârșitul lunii.

(4) Costul mediu al poziției valutare va fi afectat de cumpărările la termen de la data tranzacției plus două zile lucrătoare, conform convenției de piață privind decontarea tranzacțiilor la vedere la cursul la vedere pentru cumpărare.

(5) Pozițiile la termen vor fi evaluate ținând cont de poziția valutară la vedere pentru aceeași valută, compensând orice diferențe ce pot să apară în cadrul poziției valutare respective. Pierderea netă va fi înregistrată în contul de profit și pierdere în cazul în care depășește câștigurile anterioare din reevaluare înregistrate în contul special de reevaluare; câștigul nerealizat net va fi înregistrat în contul special de reevaluare.

Art. 98. – (1) *Tranzacții de schimb valutar la termen (swap)* Cumpărările și vânzările la vedere se recunosc în conturile din bilanț la data decontării.

(2) În perioada de la data tranzacției la data decontării, cumpărările și vânzările la termen se recunosc în conturile în afara bilanțului la cursul la vedere pentru tranzacțiile la termen.

(3) Tranzacțiile de vânzare se recunosc la cursul la vedere al tranzacției; astfel, nu rezultă câștiguri/ pierderi.

- (4) Diferența între rata la vedere și rata la termen va fi tratată ca dobândă de plată/ de încasat conform principiilor contabilității de angajamente atât pentru vânzări cât și pentru cumpărări.
- (5) La data decontării, conturile în afara bilanțului se închid.
- (6) Costul mediu al poziției valutare nu se va schimba.
- (7) Poziția la termen va fi evaluată ținând cont de poziția la vedere.

Art. 99. – (1) *Tranzacții future pe rata dobânzii* La data tranzacției, operațiunile future pe rata dobânzii sunt înregistrate în conturi în afara bilanțului.

- (2) Marja inițială va fi înregistrată ca un activ separat dacă se prezintă ca un depozit în numerar. Dacă marja este un depozit de titluri, bilanțul rămâne nemodificat.
- (3) Modificările zilnice ale marjei de variație se vor înregistra în bilanț într-un cont separat, fie în partea de activ, fie în partea de pasiv, în funcție de evoluția prețului la contractele future. Aceeași procedură se va aplica la data de închidere a poziției. Imediat contul separat va fi închis și rezultatul tranzacției va fi înregistrat ca pierdere/ profit, indiferent dacă livrarea are sau nu loc. Dacă livrarea are loc, vânzarea sau cumpărarea va fi înregistrată la prețul de piață.
- (4) Comisioanele vor fi înregistrate în contul de profit și pierdere.
- (5) Conversia în lei, dacă este cazul, va fi efectuată la rata de piață din ziua lichidării. O intrare de valută va afecta costul mediu al poziției valutare la data lichidării.
- (6) Profitul și pierderea din reevaluarea zilnică vor fi recunoscute în contul special de reevaluare. Pierderile nerealizate vor fi recunoscute în contul de profit și pierdere.
- (7) Pierderile nerealizate înregistrate în contul de profit și pierdere la sfârșitul anului nu vor fi anulate în anii următori de către profiturile nerealizate, dacă instrumentul nu a ajuns încă la scadență. În cazul profitului, suma rămâne evidențiată în contul special de reevaluare.

Art. 100. – (1) *Tranzacții swap pe rata dobânzii* Operațiunile swap pe rata dobânzii se înregistrează la data tranzacției în conturi în afara bilanțului.

- (2) Dobânzile curente, fie primite, fie plătite, se înregistrează conform principiilor contabilității de angajamente. Compensarea plăților/ încasărilor pentru swap este permisă.
- (3) Costul mediu al poziției valutare va fi influențat de operațiunile de swap valutare pe rata dobânzii când există o diferență între plăți și încasări. O poziție rezultând într-o intrare de valută va afecta costul mediu al valutei la data scadenței.
- (4) Fiecare operațiune swap pe rata dobânzii va fi actualizată la valoarea de piață și, dacă e necesar, transformată în lei la cursul de schimb la vedere. Pierderile nerealizate recunoscute în contul de profit și pierdere la sfârșitul anului nu vor fi anulate în anii următori de către profiturile

nerealizate dacă instrumentul nu a ajuns încă la scadență. Câștigurile nerealizate din reevaluare vor fi creditate în contul special de reevaluare.

(5) Comisioanele se înregistrează în contul de profit și pierdere.

Art. 101. – (1) Operațiunile FRA vor fi înregistrate la data tranzacției în conturi în afara bilanțului.

(2) Plata compensatorie ce trebuie plătită de una dintre părți către cealaltă parte participantă la tranzacție va fi recunoscută în contul de profit și pierdere la data decontării. Plățile nu vor fi înregistrate conform principiilor contabilității de angajamente.

(3) Dacă se efectuează FRA în valută, plata compensatorie va afecta costul mediu al poziției valutare. Plata compensatorie va fi transformată în lei la cursul la vedere la data decontării. O poziție rezultând într-o intrare de valută va afecta costul mediu al valutei când plata este datorată.

(4) Toate operațiunile FRA vor fi actualizate la valoarea de piață și, dacă e necesar, transformate în lei la cursul de schimb la vedere. Pierderile nerealizate înregistrate în contul de profit și pierdere la sfârșitul anului nu vor fi anulate în anii următori de câștigurile nerealizate dacă instrumentul nu a ajuns încă la scadență. Câștigurile nerealizate din reevaluare vor fi creditate în contul special de reevaluare.

(5) Comisioanele vor fi înregistrate în contul de profit și pierdere.

Art. 102. – (1) Operațiunile la termen cu titluri pot fi înregistrate în contabilitate în conformitate cu una dintre următoarele metode:

(2) Metoda A:

- a) Tranzacțiile la termen cu titluri vor fi înregistrate în conturi în afara bilanțului de la data tranzacției până la data decontării, la prețul la termen al tranzacției la termen;
- b) Costul mediu al deținerii din titlul respectiv nu va fi afectat până la momentul decontării; efectele de profit/ pierdere în urma tranzacțiilor de vânzare la termen vor fi calculate la data decontării;
- c) La data decontării, conturile în afara bilanțului vor fi închise și soldul contului special de reevaluare – dacă nu este zero – va fi creditat în contul de profit și pierdere. Titlul cumpărat va fi înregistrat folosind prețul la vedere la data scadenței (prețul de piață efectiv), în timp ce diferența față de prețul inițial la termen este recunoscută ca profit/ pierdere realizat(ă);
- d) In cazul titlurilor denominate în valută, costul mediu al poziției valutare nu va fi afectat dacă BNR deține deja o poziție pentru acea valută. Dacă titlul cumpărat la termen este denominat într-o valută în care BNR nu deține nici o poziție, astfel încât se impune necesitatea

cumpărării valutei respective, se vor aplica regulile pentru achiziția de valută din capitolul 2.1;

- e) In anumite cazuri, pozițiile la termen vor fi evaluate la prețul de piață la termen pentru perioada rămasă a tranzacției. Pierderea din reevaluare la sfârșitul anului va fi debitată în contul de profit și pierdere, iar profitul din reevaluare va fi creditat în contul special de reevaluare. Pierderile nerealizate recunoscute în contul de profit și pierdere la sfârșitul anului nu vor fi anulate în anii următori de câștigurile nerealizate dacă instrumentul nu a ajuns încă la scadență.
- (3) Metoda B:**
- a) Tranzacțiile la termen cu titluri vor fi înregistrate în conturi în afara bilanțului de la data tranzacției până la data decontării, la prețul la termen al tranzacției la termen. La data decontării, conturile în afara bilanțului vor fi închise;
  - b) La sfârșitul lunii, reevaluarea titlului va fi efectuată pe baza poziției nete rezultate din bilanț și din vânzările aceluiși titlu înregistrate în conturile în afara bilanțului. Valoarea reevaluării va fi egală cu diferența între poziția netă evaluată la prețul de reevaluare și aceeași poziție evaluată la costul mediu al poziției din bilanț. La sfârșitul lunii, cumpărările la termen vor fi supuse procesului de reevaluare descris la capitolul 3. Rezultatul reevaluării va fi egal cu diferența dintre prețul la vedere și costul mediu al angajamentelor de cumpărare;
  - c) Rezultatul unei vânzări la termen va fi înregistrat în anul financiar în care a fost luat angajamentul. Acest rezultat va fi egal cu diferența între prețul la termen inițial și costul mediu al poziției din bilanț sau costul mediu al angajamentelor de cumpărare din conturile în afara bilanțului dacă poziția din bilanț este insuficientă, la momentul vânzării.

Art. 103. – (1) *Evenimentele ulterioare datei bilanțului* sunt acele evenimente, atât favorabile cât și nefavorabile, care au loc între data bilanțului și data la care situațiile financiare sunt aprobate de Consiliul de administrație. Există două tipuri de evenimente:

- a) cele care fac dovada condițiilor existente la data bilanțului – acestea necesită ajustarea situațiilor financiare;
- b) cele care oferă indicații despre condițiile apărute ulterior datei bilanțului – acestea nu necesită ajustarea situațiilor financiare.

(2) Pentru acele elemente care conduc la ajustarea situațiilor financiare și a căror valoare este nesigură, în contabilitate trebuie realizate cele mai bune estimări. Prin urmare, dacă situațiile financiare anuale nu au fost aprobate, ele trebuie ajustate pentru a reflecta și informațiile suplimentare. Efectul unei asemenea modificări trebuie inclus în cadrul aceleiași poziții din bilanț, respectiv din contul de profit și pierdere, unde a fost reflectată și estimarea contabilă

inițială.

(3) Atunci când evenimente ulterioare datei bilanțului au o asemenea importanță încât neprezentarea lor ar afecta capacitatea utilizatorilor situațiilor financiare anuale de a face evaluări și de a lua decizii corecte, trebuie prezentate în notele explicative următoarele informații pentru fiecare categorie semnificativă de evenimente neajustate ulterioare datei bilanțului:

- a) natura evenimentului; și
- b) o estimare a efectului financiar sau o declarație conform căreia o astfel de estimare nu poate fi efectuată.

*

*

*

CAPITOL III - REGULI DE REEVALUARE

Art. 104. – (1) *Reevaluarea elementelor bilanțiere* de activ și pasiv denumite în valută se efectuează lunar la cursul de reevaluare reprezentat de cursul de schimb stabilit de BNR în ultima zi lucrătoare a lunii. Rezultatele reevaluării (favorabile și nefavorabile) se înregistrează lunar în contul special de reevaluare ulterior procesului de reversare a reevaluării anterioare. Excepții sunt activele (participațiile) și pasivele (obligațiile) denumite în DST care se revaluează la cursurile comunicate de Fondul Monetar Internațional valabil la data de 30 aprilie, respectiv 31 decembrie.

(2) Pentru aur și argint la standarde internaționale, nu se realizează nici o distincție între diferențele din reevaluare rezultate din evoluția cursului de schimb și cea a prețurilor, înregistrându-se o singură diferență din reevaluarea aurului determinată pe baza prețului în lei pe unitatea de aur rezultat prin aplicarea cotației fixing de pe piața metalelor prețioase Londra și a cursului de reevaluare lei/ USD. În timpul anului, diferențele favorabile și nefavorabile din reevaluare se înregistrează în contul special de reevaluare în corespondență cu contul de ajustare la valoarea de piață, ulterior procesului de reversare a reevaluării anterioare. La sfârșitul anului, pentru diferențele nefavorabile din reevaluare, au loc următoarele operații:

- a) închiderea contului de ajustare prin contul de aur;
- b) închiderea contului special de reevaluare prin contul de profit și pierdere.

(3) Reevaluarea la prețul pieței a titlurilor se realizează lunar pentru fiecare cod în parte (aceiași număr/ tip ISIN), excepții fiind titlurile incluse la postul „Alte active financiare”, ce trebuie tratate ca dețineri separate. Se realizează mai întâi reevaluarea la valoarea de piață în valută, după care se efectuează reevaluarea la cursul de reevaluare - ulterior procesului de reversare a reevaluării anterioare. Diferențele favorabile rezultate din reevaluarea la valoarea de piață se înregistrează lunar în contul special de reevaluare în corespondență cu contul de ajustare a titlurilor la valoarea de piață. Diferențele nefavorabile rezultate din reevaluarea la valoarea de piață se înregistrează lunar într-un cont special de reevaluare - diferențe nefavorabile în corespondență cu contul de ajustare a titlurilor la valoarea de piață. La sfârșitul anului, pentru diferențele nefavorabile, au loc următoarele operații:

- a) închiderea contului de ajustare prin contul de titluri;
- b) închiderea contului special de reevaluare - diferențe nefavorabile prin contul de profit și pierdere.

(4) Pentru instrumente de capital tranzacționabile, reevaluarea se efectuează pentru fiecare instrument în parte. Pentru fondurile de investiții în acțiuni, reevaluarea se efectuează pe bază

netă și nu pentru fiecare instrument. Nu se realizează compensare netă între diferențele din reevaluare pentru diferite acțiuni sau diferite fonduri de investiții în acțiuni.

(5) Titlurile cotate denominate în lei sunt evaluate lunar la valoarea de piață. Titlurile necotate rămân evaluate la valoarea nominală.

(6) Pentru alte active deținute la data bilanțului, elementele se evaluează și se reflectă în bilanț la valoarea de intrare, respectiv valoarea contabilă pusă de acord cu rezultatele inventarierii. În cazul creanțelor, această valoare se stabilește în funcție de valoarea probabilă de încasat. Pentru elementele de activ, diferențele constatate în plus între valoarea de inventar și valoarea de intrare nu se înregistrează în contabilitate, aceste elemente menținându-se la valoarea lor de intrare. Diferențele constatate în minus se înregistrează în contabilitate pe seama amortizării, în cazul în care deprecierea este ireversibilă sau se constituie un provizion pentru depreciere, atunci când deprecierea este reversibilă, aceste elemente menținându-se de asemenea la valoarea lor de intrare.

(7) Pentru alte pasive de natura datoriilor deținute la data bilanțului, bilanțului, diferențele constatate în minus între valoarea de inventar și valoarea de intrare nu se înregistrează în contabilitate, aceste elemente menținându-se la valoarea lor de intrare. Diferențele constatate în plus între valoarea stabilită la inventariere și valoarea de intrare a elementelor de pasiv de natura datoriilor se înregistrează în contabilitate prin constituirea unui provizion, aceste elemente menținându-se de asemenea la valoarea lor de intrare.

Art. 105. – (1) *Reevaluarea instrumentelor în afara bilanțului* Operațiunile swap, future, forward pe rata dobânzii și alte instrumente purtătoare de dobândă vor fi înregistrate și reevaluate pentru fiecare instrument în parte. Aceste instrumente vor fi tratate separat de elementele bilanțiere.

(2) În timpul anului, pierderile/ câștigurile nerealizate sunt înregistrate în bilanț ca diferențe de reevaluare pentru elementele extrabilanțiere, contrapartida fiind contul special de reevaluare.

(3) La sfârșitul anului, dacă pierderile nerealizate din reevaluarea elementelor în afara bilanțului depășesc câștigurile nerealizate corespondente, pierderile respective sunt recunoscute în contul de profit și pierdere.

(4) Pierderile nerealizate aferente elementelor din afara bilanțului înregistrate în contul de profit și pierdere nu vor fi anulate în anii următori prin noile câștiguri nerealizate aferente elementelor din afara bilanțului și din bilanț.

(5) Nu sunt permise compensări între pierderile nerealizate aferente oricărei dețineri din afara bilanțului de titluri, valută sau aur și câștigurile nerealizate aferente altor dețineri de titluri, valută sau aur din afara bilanțului sau din bilanț.

Art. 106. – (1) Contul special de reevaluare Diferențele (favorabile și nefavorabile) din reevaluarea activelor, pasivelor și instrumentelor în afara bilanțului, exprimate în monede străine, drepturi speciale de tragere, aur, argint și alte metale prețioase, a monedelor și a altor obiecte din aur, argint și a altor metale și pietre prețioase, ca urmare a modificării valorii sau a cursului în lei al valorii acestora sunt evidențiate în contul special de reevaluare.

(2) Structura contului special de reevaluare este următoarea:

- a) Diferențe din reevaluare existente până la data de 31.12.2004 și care vor fi utilizate conform prevederilor art. 44 din Legea nr. 312/2004
- b) Diferențe din reevaluare începând din data de 01.01.2005 pentru elemente bilanțiere și pentru elemente în afara bilanțului, constituite în conformitate cu art. 42 din Legea nr. 312/2004, astfel:
  - b1) Aur și argint;
  - b2) Tip valută (pentru fiecare deținere valutară) ;
  - b3) Cod ISIN pentru titluri (diferențe favorabile din reevaluare la valoarea de piață).

(3) Pentru deținerile de aur, valută, titluri:

- a) câștigurile nerealizate (diferențele favorabile din reevaluare) nu sunt recunoscute ca venit, ci sunt înregistrate lunar direct în contul special de reevaluare;
- b) pierderile nerealizate (diferențele nefavorabile din reevaluare) sunt înregistrate lunar în contul special de reevaluare, cu excepția celor aferente titlurilor care respectă regulile specifice de la art. 104 – alin. (3);
- c) la sfârșitul exercițiului financiar, pierderile nerealizate care depășesc câștigurile nerealizate anterioare (pentru fiecare poziție valutară, aur și tip de titlu)
- d) sunt transferate în contul de profit și pierdere;
- e) pierderile nerealizate înregistrate la sfârșitul anului în contul de profit și pierdere nu vor fi anulate în anii următori prin noile câștiguri nerealizate;
- f) nu sunt permise compensări între pierderile nerealizate aferente oricărei dețineri de titluri, valută sau aur și câștigurile nerealizate aferente altor dețineri de titluri, valută sau aur.

*

*

*

CAPITOL IV - CONTUL DE PROFIT SI PIERDERE

Art. 107. – (1) *Recunoașterea veniturilor* Pentru activele/ pasivele în valută, câștigurile realizate se recunosc ca venituri în contul de profit și pierdere și se determină ca diferență între prețul de tranzacție și costul mediu al activului/ pasivului respectiv.

(2) Sumele de încasat determinate conform principiilor contabilității de angajamente pentru pasivele/ activele financiare (ex. dobânda) și alte elemente bilanțiere vor fi calculate și înregistrate lunar în conturi de venituri. Aceste sume se calculează și cumulează până la data ultimei zile calendaristice din lună.

(3) Sumele de încasat denumite în valută și determinate conform principiilor contabilității de angajamente vor fi calculate și înregistrate lunar la cursul de reevaluare.

(4) Numai tranzacțiile care implică o modificare în deținerea unei anumite valute pot determina înregistrarea de câștiguri/ pierderi realizate din evoluția cursului de schimb.

(5) Câștigurile nerealizate nu sunt recunoscute ca venit, ci sunt înregistrate direct în contul special de reevaluare în bilanț.

(6) Rezultatul total (profit) la vânzarea de titluri în valută se obține prin diferența dintre prețul de vânzare și costul mediu al deținerii de titluri aplicată la valoarea nominală a vânzării. Acesta este suma următoarelor elemente care afectează conturile de venit:

- a) Efectul prețului de piață (market price effect) – EPP care se obține prin diferența dintre prețul de vânzare și costul mediu net al deținerii de titluri aplicată la valoarea nominală a vânzării;
și/ sau
- b) Efectul ratei dobânzii (interest rate effect) – ERD care se obține prin diferența dintre rezultatul total (profit) și efectul prețului de piață.

Art. 108. – (1) *Recunoașterea cheltuielilor* Pierderile nerealizate sunt recunoscute la sfârșitul anului în contul de profit și pierdere dacă depășesc câștigurile anterioare din reevaluare înregistrate în contul aferent de reevaluare. Pierderile nerealizate înregistrate în contul de profit și pierdere nu vor fi anulate în anii următori prin noile câștiguri nerealizate. Nu sunt permise compensări între pierderile nerealizate aferente oricărei dețineri de titluri, valută sau aur și câștigurile nerealizate aferente altor dețineri de titluri, valută sau aur.

(2) Sumele de plătit determinate conform principiilor contabilității de angajamente pentru pasivele/ activele financiare (ex. dobânda) și alte elemente bilanțiere vor fi calculate și înregistrate lunar în conturi de cheltuială. Aceste sume se calculează și cumulează până la data ultimei zile calendaristice din lună.

(3) Comisiunile de custodie și administrare, comisiunile de cont curent și alte costuri indirecte nu sunt considerate costuri de tranzacționare și sunt incluse în contul de profit și pierdere.

(4) Pentru activele/ pasivele în valută, pierderile realizate se recunosc drept cheltuieli în contul de profit și pierdere și se determină ca diferență între prețul de tranzacție și costul mediu al activului/ pasivului respectiv.

(5) Primele/ discount-urile ce apar la emisiunea/ cumpărarea de titluri vor fi amortizate pe durata de viață rămasă a titlurilor conform metodei lineare. Excepții de la această regulă sunt titlurile cu discount care, la momentul achiziției, au o perioadă rămasă până la scadență mai mare de un an: aceste titluri vor fi contabilizate prin metoda ratei interne de rentabilitate.

(6) Rezultatul total (pierderea) la vânzarea de titluri în valută se obține prin diferența dintre prețul de vânzare și costul mediu al deținerii de titluri aplicată la valoarea nominală a vânzării. Acesta este suma următoarelor elemente care afectează conturile de cheltuieli:

- a) Efectul prețului de piață (market price effect) – EPP care se obține prin diferența dintre prețul de vânzare și costul mediu net al deținerii de titluri aplicată la valoarea nominală a vânzării;
și/ sau
- b) Efectul ratei dobânzii (interest rate effect) – ERD care se obține prin diferența dintre rezultatul total (pierdere) și efectul prețului de piață.

Art. 109. – (1) Distribuția veniturilor nete Veniturile nete se determină ca diferență între:

- a) veniturile aferente exercițiului financiar - realizate de BNR din orice sursă;
și
- b) cheltuielile aferente exercițiului financiar, inclusiv cheltuielile cu provizioanele de risc de credit constituite conform normelor proprii aprobate de către Consiliul de administrație al BNR, cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor Publice;
- c) pierderea exercițiilor precedente rămasă neacoperită din surse disponibile (contul special de reevaluare și rezervele statutare - în această ordine de prioritate).

(2) Cheltuielile și veniturile aferente exercițiului financiar vor fi calculate și înregistrate conform principiilor contabilității de angajamente.

(3) Veniturile nete sunt distribuite astfel:

- a) 80% din veniturile nete reprezintă cota de virat la bugetul statului. Plata cotei se efectuează lunar, până la data de 25 a lunii următoare, inclusiv, în baza unei declarații speciale. Această cotă reprezintă venit la bugetul de stat.

Regularizările aferente exercițiului financiar vor fi efectuate până la termenul de depunere a bilanțului anual, conform legii, în baza unei declarații speciale rectificative.

- b) 20% din veniturile nete reprezintă profitul rămas la dispoziția BNR care se repartizează pe destinații, în următoarea ordine de prioritate:
  - b1) pentru rezervele statutare – repartizări de până la 60%;
  - b2) pentru constituirea surselor proprii de finanțare – repartizări de până la 30%;
  - b3) pentru fondul de participare a salariaților la profit – repartizări de până la 10%;
  - b4) sumele eventual rămase după repartizările efectuate conform lit.a) -
- c) sunt alocate pentru destinațiile care se stabilesc de către Consiliul de administrație al BNR.

Art. 110. – (1) **Acoperirea pierderii** Pierderea se determină ca diferență între:

- a) veniturile aferente exercițiului financiar - realizate de BNR din orice sursă;
și
- b) cheltuielile aferente exercițiului financiar, inclusiv cheltuielile cu provizioanele de risc de credit constituite conform normelor proprii aprobate de către Consiliul de administrație al BNR, cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor Publice.

(2) Cheltuielile și veniturile aferente exercițiului financiar vor fi calculate și înregistrate conform principiilor contabilității de angajamente.

(3) Dacă într-un exercițiu financiar BNR înregistrează pierdere, aceasta se acoperă din sursele disponibile, în următoarea ordine de prioritate, conform prevederilor art. 44 din Legea nr. 312/2004:

- a) contul special de reevaluare, constituit conform prevederilor art. 106 (2), lit. a) din prezentele Norme;
- b) rezervele statutare.

G U V E R N A T O R

Mugur Isărescu

ANEXE

Anexa 1: Modelul bilanțului anual

Anexa 2: Modelul contului anual de profit și pierdere

Anexa 3: Definiții

Anexa 4: Structura și reguli de evaluare pentru bilanț

BILANTUL BANCII NAZIONALE A ROMANIEI
la data de 31 decembrie XXXX
(în mii lei)

Active	Anul raportat	Anul anterior	Pasive	Anul raportat	Anul anterior
<p>1. Disponibilități bănești și alte valori</p> <p>2. Metale și pietre prețioase, din care: 2.1. Aur la alte standarde 2.2. Alte metale și pietre prețioase</p> <p>3. Active externe, din care: 3.1. Disponibil în DST la FMI 3.2. Aur monetar 3.3. Depozite la vedere 3.4. Depozite la termen 3.5. Valori mobiliare denuminate în valută 3.6. Participații externe, din care: 3.6.1. Participații la FMI</p> <p>4. Valori mobiliare denuminate în lei</p> <p>5. Credite acordate instituțiilor de credit, din care: 5.1. Credite lombard 5.2. Credite speciale 5.3. Credite acordate Fondului de garantare a depozitelor din sistemul BNR 5.4. Credite acordate instituțiilor de credit 5.5. Credite restante 5.6. Credite în litigiu 5.7. Provizioane de risc de credit – principal</p> <p>6. Alte active 6.1. Credite acordate salariaților, din care:</p>			<p>1. Numerar în circulație</p> <p>2. Titluri emise de BNR</p> <p>3. Pasive externe, din care: 3.1. Obligații față de instituții internaționale, din care: 3.1.1. Imprumuturi FMI 3.2. Depozite atrase la vedere, din care: 3.2.1. Bănci din străinătate 3.3. Depozite atrase la termen, din care: 3.3.1. Bănci din străinătate 3.4. Imprumuturi de la bănci, din care: 3.4.1. Bănci din străinătate 3.5. Alocări în DST de la FMI</p> <p>4. Disponibilități ale instituțiilor de credit la BNR, din care: 4.1. Conturi curente instituții de credit (inclusiv rezervele obligatorii în lei) 4.2. Disponibilități în regim special 4.3. Depozite ale instituțiilor de credit 4.4. Depozite ale instituțiilor financiare la BNR 4.5. Rezerve obligatorii în valută 4.6. Conturi instituții de credit în faliment</p> <p>5. Disponibilități ale Trezoreriei statului</p> <p>6. Alte pasive 6.1. Imprumuturi, datorii asimilate și alte disponibilități atrase</p>		

Active	Anul raportat	Anul anterior	Pasive	Anul raportat	Anul anterior
6.1.1. Credite acordate salariaților			6.2. Creditori		
6.1.2. Provizioane de risc de credit – principal			6.3. Personal și conturi asimilate		
6.2. Imobilizări			6.4. Decontări cu bugetul statului		
6.3. Stocuri			6.5. Conturi de regularizare		
6.4. Titluri de participare			6.6. Diferențe de reevaluare pentru elementele în afara bilanțului		
6.5. Decontări cu bugetul statului			6.7. Alte pasive		
6.6. Conturi de regularizare					
6.7. Diferențe de reevaluare pentru elementele în afara bilanțului					
6.8. Alte active					
7. Dobânzi de încasat, din care:			7. Dobânzi de plătit		
7.1. Dobânzi de încasat					
7.2. Provizioane de risc de credit – dobândă			8. Capital, fonduri și rezerve, din care:		
			8.1. Capital		
			8.2. Rezerve		
			8.3. Cont special de reevaluări		
			8.4. Fonduri de participatie externe		
			8.5. Profit/ pierdere		
			8.6. Repartizarea profitului		
			8.7. Rezultat reportat		
TOTAL ACTIVE			TOTAL PASIVE		

**CONTUL DE PROFIT SI PIERDERE
AL BANCII NATIONALE A ROMANIEI
pentru exercițiul financiar XXXX
(in mii lei)**

Indicatori	Anul raportat	Anul anterior
1.1. Venituri din dobânzi 1.2. Cheltuieli cu dobânzi		
1. Rezultat net din dobânzi		
2.1. Venituri din comisioane și taxe 2.2. Cheltuieli din comisioane și taxe		
2. Rezultat net din comisioane și taxe		
3.1. Câștiguri/ pierderi realizate din operațiuni valutare 3.2. Câștiguri/ pierderi realizate din operațiuni cu titluri 3.3. Câștiguri/ pierderi realizate din operațiuni cu metale prețioase 3.4. Pierderi nete din diferențe de reevaluare		
3. Rezultat net al operațiunilor financiare		
4.1. Cheltuieli cu emisiunea monetară 4.2. Cheltuieli/ venituri din provizioane de risc de credit 4.3. Pierderi din creanțe nerecuperabile neacoperite cu provizioane 4.4. Alte cheltuieli din operațiuni specifice 4.5. Alte venituri din operațiuni specifice		
4. Rezultat net al operațiunilor specifice		
5. Alte venituri		
6. Cheltuieli cu personalul		
7. Cheltuieli administrative		
8. Cheltuieli cu amortizarea activelor fixe - corporale și necorporale		
9. Alte cheltuieli generale		
TOTAL rezultate nete		
10. Pierderea exercițiilor precedente rămasă neacoperită		
VENITURI/ PIERDERI NETE		
11. Cotă virată la bugetul statului		
PROFIT/ PIERDERE aferent(ă) exercițiului financiar XXXX		

DEFINITII

Abordarea cash/ decontare este metoda contabilă prin care evenimentele contabile sunt înregistrate la data decontării.

Activ financiar este orice activ precum: (i) numerar; sau (ii) un drept contractual de a primi numerar sau alt activ financiar de la altă întreprindere; sau (iii) un drept contractual de a schimba instrumente financiare cu altă întreprindere în condiții potențial favorabile; sau (iv) un instrument de capital emis de altă întreprindere.

Activ înseamnă resursa controlată de întreprindere ca rezultat al unor evenimente trecute și care se așteaptă să aducă beneficii economice în viitor.

Amortizare înseamnă diminuarea sistematică în cadrul conturilor a primei/ discount-ului sau a valorii activelor într-o anumită perioadă.

Amortizarea/ deprecierea lineară presupune ca amortizarea/ deprecierea pentru o anumită perioadă se determină prin alocarea „pro rata temporis” pe durata de viață estimată a costului activului, minus valoarea sa estimată reziduală.

BNR este Banca Națională a României.

Câștiguri/ pierderi nerealizate înseamnă câștiguri/ pierderi rezultate din reevaluarea activelor, având ca baza de comparație costul ajustat de achiziție.

Câștiguri/ pierderi realizate sunt câștiguri/ pierderi rezultate din diferența între prețul de vânzare al elementului bilanțier și costul său ajustat.

Conturile de reevaluare sunt conturile bilanțiere folosite pentru înregistrarea diferenței de valoare a activului/ pasivului între costul ajustat de achiziție și valoarea evaluată la prețul de piață valabil la sfârșitul perioadei, când prețul e mai mare decât costul în cazul activelor și când prețul este mai

mic decât costul în cazul pasivelor. Aceste conturi includ diferențe rezultate atât din variația prețului, cât și din variația cursului de schimb valutar.

Costul mediu rezultă din aplicarea metodei continue sau metodei mediei ponderate, prin care costul fiecărei achiziții este adăugat la valoarea existentă pentru a furniza un nou cost mediu ponderat.

Costurile de tranzacționare sunt costurile identificate ca aparținând unei tranzacții specifice.

Curs de reevaluare reprezintă cursul stabilit de BNR în ultima zi lucrătoare a lunii care este valabil operațional în ziua următoare. Acest curs este utilizat pentru reevaluarea elementelor bilanțiere și extrabilanțiere denominate în valută.

Data decontării este data la care transferul final și irevocabil de valoare a fost înregistrat. Decontarea se poate efectua imediat (în timp real), în aceeași zi (la sfârșitul zilei) sau la o dată stabilită ulterior datei la care angajamentul intră în vigoare.

Data spot este data tranzacției plus două zile lucrătoare.

Data tranzacției este data la care tranzacția a fost încheiată.

Datoria financiară este orice element de pasiv reprezentând o obligație legală de a livra numerar sau alt instrument financiar către altă întreprindere sau de a efectua schimb de instrumente financiare cu alta întreprindere în condiții potențial nefavorabile.

Datoria, ca element de pasiv, reprezintă o obligație prezentă a întreprinderii rezultată din evenimente trecute, a cărei decontare se așteaptă să implice ieșirea unui flux de resurse ce încorporează beneficii economice ale întreprinderii.

Deținerea valutară reprezintă poziția netă pentru respectiva valută. În acest context, drepturile speciale de tragere sunt considerate ca reprezentând o valută separată.

Decontare înseamnă actul prin care sunt stinse obligațiile privind transferurile de fonduri/ active între două sau mai multe părți.

Discount înseamnă diferența între valoarea nominală a titlului și prețul acestuia, atunci când prețul este mai mic decât valoarea nominală.

Instrumentele de capital sunt titluri purtătoare de dividend (acțiuni și titluri ce evidențiază o investiție într-un fond de investiții în acțiuni).

Poziția valutară netă reprezintă rezultatul net al compensării activelor denumite într-o valută atât cu pasivele, cât și cu elementele în afara bilanțului denumite în aceeași valută. Definiția este valabilă și pentru aur.

Preț curat înseamnă prețul de tranzacționare exclusiv rabatul/ dobânda și inclusiv costurile de tranzacționare ce fac parte din preț.

Prețul de piață este prețul, excluzând de regulă dobânda acumulată/ rabatul, cotaț fie pe o piață organizată (ex: bursa de valori), fie pe o piață neorganizată (ex: piața OTC) pentru instrumentele bazate pe aur, valută, titluri.

Prețul de tranzacționare este prețul stabilit între părți când un contract este încheiat.

Prețul mediu de piață este valoarea medie dintre cursul de cumpărare și cursul de vânzare pentru un titlu bazate pe cotațiile tranzacțiilor de piață de dimensiune normală efectuate de formatori de piață recunoscuți sau de burse recunoscute - valoare care este folosită pentru procedura de reevaluarea lunară.

Prima este diferența între valoarea nominală a titlului și preț atunci când prețul este mai mare decât valoarea nominală.

Provizioane de risc de credit înseamnă cheltuielile înregistrate înainte de determinarea profitului/ pierderii în scopul acoperirii riscului de credit al cărui cost nu poate fi determinat cu exactitate (vezi „rezerve”).

Rata internă de rentabilitate este rata de actualizare la care valoarea contabilă a unui titlu este egală cu valoarea prezentă a fluxurilor viitoare de numerar.

Rezervele sunt sume din profitul de distribuit, care nu sunt destinate pentru a acoperi anumite datorii, contingente sau deteriorări preconizate ale valorilor activelor cunoscute la data bilanțului.

Scadența este data la care valoarea nominală/ principală trebuie plătită integral titularului.

Titlu cu discount este un activ pentru care nu se plătește dobânda (cupon), iar randamentul rezultă din aprecierea capitalului întrucât activul este emis/ achiziționat la discount.

Tranzacția de reversare este o operație prin care BNR centrală cumpără (reverse repo) sau vinde (repo) active în cadrul unui angajament de răscumpărare sau acordă credite garantate.

Tranzacția de reverse repo se realizează în baza contractului conform căruia deținătorul de numerar este de acord să cumpere un activ și, simultan, să revândă activul pentru un preț stabilit la cerere, sau după o perioadă stabilită, sau în cazul producerii unui eveniment. Uneori o tranzacție repo este efectuată prin intermediul unui terț (triparty repo).

Tranzacția valutară la termen presupune un contract prin care cumpărarea/ vânzarea unei anumite sume denominate în valută contra schimbului altei valute, de regulă moneda națională, se stabilește la o anumită dată, livrarea sumei urmând a avea loc la o dată viitoare fixată – mai târziu cu cel puțin 2 zile lucrătoare de la data contractului, la un preț stabilit. Cursul de schimb la termen este alcătuit din cursul la vedere plus/ minus o primă/ un discount.

Tranzacții la termen cu titluri înseamnă contracte OTC prin care se stabilește cumpărarea/ vânzarea la o dată viitoare a unui instrument pe rata dobânzii (de regulă „instrumente de datorie emise pe termen mediu și lung purtătoare de dobândă”) la un preț stabilit la data contractului.

Valoarea justă este suma la care poate fi tranzacționat un activ sau decontată o datorie, de bunăvoie, între părți aflate în cunoștință de cauză, în cadrul unei tranzacții în care prețul este determinat obiectiv.

BILANTUL BANCII NATIONALE A ROMANIEI
Structura & Reguli de evaluare

ACTIVE			
Nr. pozitie*	Element bilanțier	Conținut	Baza de evaluare
1.	Disponibilități bănești și alte valori	Casa în lei, casa în valută, valuta în tranzit, remiteri de numerar, bilete de bancă și monede metalice retrase din circulație, alte valori	Valoare nominală
2.	Metale și pietre prețioase		
2.1	Aur la alte standarde	Aur la alte standarde cumpărat de la agenți economici, populație, aur dentar, aur confiscat	Valoare de piață
2.2.	Alte metale și pietre prețioase	Argint la standard internațional, argint la alte standarde, alte metale prețioase, pietre prețioase și metale prețioase achiziționate de la agenți economici, populație sau confiscate	Valoare de piață
3.	Active externe		
3.1.	Disponibil în DST la FMI	Disponibilități în DST la FMI, majorarea disponibilului în DST la FMI, dobânzi aferente	Valoare nominală
3.2.	Aur monetar	Aur la standard internațional (la cost mediu) și contul de ajustare la valoarea reevaluată	Valoare de piață
3.3.	Depozite la vedere	Sume în valută aflate în conturi curente deschise la instituții internaționale, bănci centrale, bănci din străinătate, bănci din țară	Valoare nominală
3.4.	Depozite la termen	Depozite la termen în valută la instituții internaționale, bănci centrale, bănci din străinătate, bănci din țară	Valoare nominală
3.5.	Valori mobiliare denuminate în valută	Bonuri de tezaur, obligațiuni și alte valori mobiliare denuminate în valută (la cost mediu) și contul de ajustare la valoarea de piață	Valoare de piață pentru titlurile tranzacționabile Cost de achiziție pentru titlurile netranzacționabile
3.6.	Participații externe	Participații la fondurile organismelor internaționale (FMI, BIRD, BERD, BRI, CFI)	Valoare nominală
3.6.1.	Participații la FMI	Participații la FMI	Valoare nominală
4.	Valori mobiliare denuminate în lei	CertIFICATE de trezorerie, efecte de comert, obligațiuni și alte valori mobiliare denuminate în lei	Valoare de piață pentru titlurile tranzacționabile Cost de achiziție pentru titlurile netranzacționabile
5.	Credite acordate instituțiilor de credit		
5.1.	Credite lombard	Credite lombard acordate instituțiilor de credit de regulă pentru o zi în scopul acoperirii unor necesități de trezorerie	Valoare nominală
5.2.	Credite speciale	Credite acordate instituțiilor de credit pe baza deciziei Consiliului de administratie	Valoare nominală
5.3.	Credite acordate Fondului de garantare a depozitelor din sistemul bancar	Credite acordate FGDB	Valoare nominală
5.4.	Credite acordate instituțiilor de credit	Credite acordate instituțiilor de credit	Valoare nominală
5.5.	Credite restante	Credite lombard, credite speciale și alte credite	Valoare nominală

* "Nr. pozitie" se referă la numărul alocat elementului bilanțier în modelul de bilanț din anexa 1.

ACTIVE			
Nr. pozitie*	Element bilanțier	Conținut	Baza de evaluare
		nerambursate la scadență	
5.6.	Credite în litigiu	Credite restante devenite litigioase	Valoare nominală
5.7.	Provizioane de risc de credit – principal	Provizioane constituite pentru valoarea nerambursată a principalului neacoperit de garanții	Valoare nominală
6.	Alte active		
6.1.	Credite acordate salariaților		Valoare nominală minus provizioane
6.1.1.	Credite acordate salariaților	Credite pentru investiții imobiliare și bunuri de folosință îndelungată	Valoare nominală
6.1.2.	Provizioane de risc de credit – principal	Provizioane constituite pentru valoarea nerambursată a principalului	Valoare nominală
6.2.	Imobilizări	Terenuri, amenajări de terenuri, construcții, echipamente tehnologice, aparate și instalații de măsurare, control și reglare, mijloace de transport, mobilier, echipamente de protecție, programe informatice, imobilizări corporale în curs	Valoare contabilă minus amortizare
6.3.	Stocuri	Materiale de natura obiectelor de inventar, piese de schimb, combustibili, carburanți, lubrifianți, imprimate, rechizite, birotică, materiale pentru ambalat, alte materiale consumabile, stocuri aflate la terți, mărfuri, ambalaje	Obiecte de inventar: preț de înregistrare minus uzură Celelalte elemente: preț de înregistrare
6.4.	Titluri de participare	Valoarea de achiziție a titlurilor de participare cumpărate de BNR	Cost de achiziție
6.5.	Decontări cu bugetul statului	Cota de 80% din veniturile nete BNR de virat la bugetul de stat, impozit pe salarii, contribuții la fondurile speciale, impozite, vărsăminte și taxe locale, contribuția BNR la asigurările sociale și la fondul de șomaj, contribuția personalului la pensia suplimentară, fondul de șomaj și la asigurările sociale	Valoare nominală
6.6.	Conturi de regularizare	Operațiuni de decontare între sediile BNR, operațiuni cu numerar în curs de clarificare, operațiuni din decontări în curs de clarificare, alte operațiuni în curs de clarificare	Valoare nominală
6.7.	Diferențe de reevaluare pentru elementele extrabilanțiere	Rezultatele evaluării operațiunilor valutare la termen, swap valutar, future pe rata dobânzii, swap financiar, operațiuni FRA	Poziție netă între valoarea la termen și valoarea la vedere
6.8.	Alte active	Debitori diverși, avansuri de trezorerie, clienți, TVA necxigibilă, avansuri acordate personalului, cheltuieli înregistrate în avans	Valoare nominală minus provizioane
7.	Dobânzi de încasat		Valoare nominală minus provizioane
7.1.	Dobânzi de încasat	Dobânzi de încasat determinate conform principiilor contabilității de angajamente – pentru depozitele de metale pretioase, active externe, valori mobiliare denuminate în lei, credite acordate instituțiilor de credit, credite acordate salariaților, dobânzi restante, dobânzi în litigiu	Valoare nominală
7.2.	Provizioane de risc de credit – dobândă	Provizioane constituite pentru valoarea nerambursată a dobânzii neacoperite de garanții - pentru creditele acordate instituțiilor de credit și salariaților	Valoare nominală

PASIVE			
Nr. pozitie*	Element bilanțier	Conținut	Baza de evaluare
1.	Numerar în circulație	Bilete de bancă și monedă metalică în circulație	Valoare nominală
2.	Titluri emise de BNR	Valoarea obligațiunilor emise de Bancă	Valoare nominală
3.	Pasive externe		
3.1.	Obligații față de instituții internaționale	Împrumuturi primite de la FMI, sume virate în contul instituțiilor financiare internaționale (FMI, BIRD, MIGA etc.) drept cota de participare în lei, diferențe nefavorabile de curs	Valoare nominală
3.1.1.	Împrumuturi FMI	Împrumuturi primite de la FMI, sume virate în contul FMI drept cota de participare în lei	Valoare nominală
3.2.	Depozite atrase la vedere	Depozite în valută atrase la vedere de la bănci din străinătate, instituții de credit din țară și alte organisme	Valoare nominală
3.2.1.	Bănci din străinătate	Depozite în valută atrase la vedere de la bănci din străinătate	Valoare nominală
3.3.	Depozite atrase la termen	Depozite în valută atrase la termen de la bănci centrale, bănci din străinătate și instituții de credit din țară	Valoare nominală
3.3.1.	Bănci din străinătate	Depozite în valută atrase la termen de la bănci din străinătate	Valoare nominală
3.4.	Împrumuturi de la bănci	Împrumuturi în valută de la bănci din străinătate, bănci din țară și alte împrumuturi în valută	Valoare nominală
3.4.1.	Bănci din străinătate	Împrumuturi în valută de la bănci din străinătate	Valoare nominală
3.5.	Alocări în DST de la FMI	Alocări în DST de la FMI	Valoare nominală
4.	Disponibilități ale instituțiilor de credit la BNR centrală		
4.1.	Conturi curente instituții de credit	Rezerve minime obligatorii în lei, operațiuni de compensare, decontări, operațiuni cu numerar, operațiuni valutare, plasamente interBNRre, credite interBNRre, operațiuni cu bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat etc.	Valoare nominală
4.2.	Disponibilități în regim special	Sume ale instituțiilor de credit aflate la dispoziția judecătorului sindic (popriri)	Valoare nominală
4.3.	Depozite ale instituțiilor de credit	Depozite atrase de la instituțiile de credit	Valoare nominală
4.4.	Depozite ale instituțiilor financiar BNRre	Conturi curente ale instituțiilor financiar BNRre	Valoare nominală
4.5.	Rezerve obligatorii în valută	Rezervele minime obligatorii în valută constituite de instituțiile de credit conform cerințelor BNR	Valoare nominală
4.6.	Conturi bănci în faliment	Sume preluate din conturile curente ale instituțiilor de credit la declanșarea procedurii de faliment, operațiuni ulterioare declanșării procedurii de faliment	Valoare nominală
5.	Disponibilități ale Trezoreriei statului	Incasări și plăți la/ de la bugetul de stat, bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale, fondurile speciale bugetare, disponibil în lei al Ministerului Finanțelor Publice din emisiunea de euroobligațiuni, alte depozite atrase	Valoare nominală
6.	Alte pasive		

* "Nr. pozitie" se referă la numărul alocat elementului bilanțier în modelul de bilanț din anexa 1.

PASIVE			
Nr. pozitie*	Element bilanțier	Conținut	Baza de evaluare
6.1.	Imprumuturi, datorii asimilate și alte disponibilități atrase	Conturi curente salariați, garanții gestionari	Valoare nominală
6.2.	Creditori	Sume datorate terților	Valoare nominală
6.3.	Personal și conturi asimilate	Salarii și premii, participare la profit, ajutoare materiale, rețineri din salarii datorate terților	Valoare nominală
6.4.	Decontări cu bugetul statului	Cota de 80% din veniturile nete BNR de virat la bugetul de stat, impozit pe salarii, contribuții la fondurile speciale, impozite, vărsăminte și taxe locale, contribuția Băncii la asigurările sociale și la fondul de șomaj, contribuția personalului la pensia suplimentară, fondul de șomaj și la asigurările sociale, TVA de plată, TVA neexigibilă	Valoare nominală
6.5.	Conturi de regularizare	Operațiuni de decontare între sediile Băncii, operațiuni cu numerar în curs de clarificare, operațiuni din decontări în curs de clarificare, alte operațiuni în curs de clarificare, venituri înregistrate în avans, conturi de regularizare și decontare din operațiuni BNRre	Valoare nominală
6.6.	Diferențe de reevaluare pentru elementele extrabilanțiere	Rezultatele evaluării operațiunilor valutare la termen, swap valutar, future pe rata dobânzii, swap financiar, operațiuni FRA	Poziție netă între valoarea la termen și valoarea la vedere
6.7.	Alte pasive	Subvenții pentru investiții, fondul de premiere și alte pasive	Valoare nominală minus amortizare
7.	Dobânzi de plătit	Dobânzi de plătit determinate conform principiilor contabilității de angajamente – pentru titluri emise de BNR, pasive externe, conturi curente și depozite ale instituțiilor de credit, rezerve minime obligatorii, disponibilități ale Trezoreriei statului, alte pasive	Valoare nominală
8.	Capital, fonduri și rezerve		Valoare nominală
8.1.	Capital	Capitalul constituit în limitele și din sursele stabilite prin Statutul Băncii	Valoare nominală
8.2.	Rezerve	Rezerve statutare, alte rezerve	Valoare nominală
8.3.	Cont special de reevaluări	Diferențele favorabile din evaluarea activelor și pasivelor, exprimate în monede străine, drepturi speciale de tragere, aur, argint și alte metale prețioase, a monedelor și a altor obiecte din aur, argint, a altor metale și pietre prețioase: Contul special de reevaluare – diferențe nefavorabile din reevaluarea titlurilor denominate în valută la valoarea de piață: element bilanțier numai în timpul anului; Conturi de reevaluare pentru diferențele favorabile din variația prețului (pentru aur, pentru orice tip de titlu denominat în lei sau în valută, diferențe din evoluția pieței aferente derivativelor pe rata dobânzii); Conturi de reevaluare legate de evoluția cursului de schimb (pentru fiecare poziție netă valutară deținută, inclusiv operațiile forward/ swap valutar și DST)	Diferențe din reevaluare între valoarea de piață și costul mediu, la cursul de schimb de reevaluare Diferențe din reevaluare între costul mediu al fiecărei poziții valuate și cursul de schimb de reevaluare

PASIVE			
Nr. pozitie*	Element bilanțier	Conținut	Baza de evaluare
8.4.	Fonduri de participație	Fondul imobilizărilor corporale Fond pentru participații FMI și fonduri primite de la bugetul de stat pentru participații la instituții financiare internaționale	Valoare nominală
8.5.	Profit/ pierdere	Rezultatele financiare la sfârșitul perioadei	Valoare nominală
8.6.	Repartizarea profitului	Sume repartizate din profit pentru rezervele statutare – repartizări de până la 60%, sursele proprii de finanțare – repartizări de până la 30%, fondul de participare a salariaților la profit – repartizări de până la 10%, alte repartizări pentru destinațiile care se stabilesc de către Consiliul de administrație al BNR	Valoare nominală
8.7.	Rezultat reportat	Pierderea neacoperită/ profitul nerepartizat din exercițiile financiare anterioare	Valoare nominală

CAPITOLUL I - PREVEDERI GENERALE	2
CADRUL GENERAL - ORGANIZAREA CONTABILITĂȚII	2
SITUAȚIILE FINANCIARE ANUALE: STRUCTURĂ, SEMNARE, AUDITARE ȘI PUBLICARE	3
PRINCIPII CONTABILE	6
ALTE ASPECTE	9
CAPITOL II – NORME PRIVIND CONTABILITATEA BNR	12
POZIȚIA VALUTARĂ	12
REGULI CONTABILE PRIVIND ACTIVELE	15
REGULI CONTABILE PRIVIND PASIVELE	27
REGULI CONTABILE PRIVIND INSTRUMENTELE ÎN AFARA BILANȚULUI	36
CAPITOL III - REGULI DE REEVALUARE	41
CAPITOL IV - CONTUL DE PROFIT SI PIERDERE	44
ANEXE	47
ANEXA I: MODELUL BILANȚULUI ANUAL	47
ANEXA II: MODELUL CONTULUI ANUAL DE PROFIT ȘI PIERDERE	47
ANEXA III: DEFINIȚII	47
ANEXA IV: STRUCTURA ȘI REGULI DE EVALUARE PENTRU BILANȚ	47